

William Shakespeare

ROMEO A JULIE

Přeložil Dr. J. Čejka

Osoby.

Eskalus, kníže veronský.

Paris, mladý šlechtic, příbuzný knížete.

Montek, >

Kapulet, > hlavy dvou sobě protivných domů.

Strýc Kapuletův.

Romeo, syn Montekův.

Merkucio, příbuzný knížete, a přítel Romeův.

Benvolio, synovec Montekův, a přítel Romeův.

Tybalt, synovec hraběnky Kapuletové.

Bratr Lorenzo, františkán.

Bratr Jan, z téhož řádu.

Baltazar, Romeův sloužící.

Samson, >

Gregorio, > sloužící u Kapuleta.

Petr, jiný sloužící z domu Kapuletova.

Abraham, sloužící u Monteka.

Lékárník.

Tři hudebníci.

Chorus.

Chlapec.

Páže Parisovo.

Důstojník.

Hraběnka Monteková, choť Montekova.

Hraběnka Kapuletová, choť Kapuletova.

Julie, dcera Kapuletova.

Kojná Juliina.

Měšťané z Verony, **pánové** a **paní** z příbuzenstva obou domů, **maškary**, **stráže**, **hlídky** a **komonstvo**.

Scena na větším díle ve Veroně; jednou, v pátém jednání v Mantově.

Prolog.

Chorus. Dva domy, sobě rovné slávou svou,
v spanilé Veroně, kam děj nás vede,
pro starý hněv spor znova pozdvihnou,
že ruka v krvi občanské jen břede.
Osudné lůno rodů protivných
dvé milých o zlé hvězdě zplodilo;
neštěstí losů strastně záhubných
v jich smrti svár rodinný pohřbilo.
Žal hrozný lásky smrti připsané,
rodičů stále trvanlivý hněv,
jenž v hrobu dítek teprv ustane,
to vše v dvou hodinách tu přijde v jev;
jen mějte s námi trochu strpení,
co schází zpraví naše snažení.

Jednání první.

Výjev první.

Náměstí.

Vejde Samson a Gregorio, ozbrojeni mečem a štítem.

Samson. Na mou věru, Gregorio, takového podpalování
nesmíme trpět.

Gregorio. Ne, ne, sice bychom byli paliči.

Samson. Já myslím, jestli se rozpálíme, že vytáhnem.

Gregorio. Ano, palici vytáhneš z obojku každodenně, co živ
budeš.

Samson. Budu-li popuzen udeřím rychle.

Gregorio. Jen že nebýváš rychle popuzen, abys udeřil.

Samson. Pes z domu Montekův mne popudí.

Gregorio. Být popuzen je z místa být pohnut, a být statečný
tolik co státi; budeš-li tedy popuzen, utečeš.

Samson. Pes z toho domu popudí mne k stání. Před každým,

kdo Montekům slouží, ať je mužský nebo ženská, budu
zdi hájit.

Gregorio. Z toho je vidět, že jsi zbabělý chlap; jen kdo je
slabý, drží se zdi.

Samson. Na mou pravdu; proto ženské vždy jen ke zdi
tisknem, že jsou slabé nádoby: – a proto mužské u Monteků
srazím se zdi, a ženské přitisknu ke zdi.

Gregorio. Hádky je mezi naším panstvem, a mezi námi, jejich
služebnictvem.

Samson. Vše jedno, já dokážu, že jsem tyran: až mužské
přemohu, pustím hrůzu na ženské, a pošlu jim věnec.

Gregorio. Že jim věnec pošleš?

Samson. Ano, pošlu, anebo vezmu; pojmi to v jakém koliv
smyslu.

Gregorio. O pojímání bude mluvit, kdo ucítí.

Samson. A že mne ucítí, za to mohu stát; svět ví, že jsem
hezký kousek masa.

Gregorio. Máš dobře, kvítí nejsi; kdybys byl, říkalo by se ti
tulipán. Vytáhni nádoby; tu jde cosi z domu Montekův.

Vejde Abraham a Baltazar.

Samson. Zbraň je obnažena: dej se do nich, budu ti hřbet držet.

Gregorio. Jak! a při tom hřbet svůj ukážeš, a utečeš?

Samson. Neboj se.

Gregorio. Tebe se bát! to by scházelo.

Samson. Právo musí býti na naší straně; ať začnou.

Gregorio. Až půjdu okolo, osupím se na ně, nechť to přijmou
jak chtějí.

Samson. Ne, jak smějí. Kousnu se před nima do palce; snesou-
li to, bude jejich hanba. ¹

Abraham. Pane, kousáte do palce nám na vzdor?

Samson. Kousám do palce, pane.

Abraham. Pane, kousáte do palce nám na vzdor?

Samson. Máme právo na své straně, řeknu-li – ano?

Gregorio. Nemáme.

Samson. Pane, vám na vzdor do palce nekousám; ale do palce
kousám.

Gregorio. Začínáte sváry, panáčku?

Abraham. Sváry? nezačínám.

Samson. Chcete-li, já jsem s to: můj pán, u kterého sloužím, je
tak dobrý jako váš.

Abraham. Není lepší?

Samson. Necht', pane.

Vejde Benvolio, opodál.

Gregorio. Řekni – lepší: tu přichází jeden z příbuzných mého
pána.

Samson. Ano, lepší je, pane.

Abraham. To lžete.

Samson. Vytaste meče, jste-li muži. – Gregorio, pamatuj, ať to
notně řinčí.

Potýkají se.

Benvolio. Od sebe, blázni! meče schovejte; nevíte co počináte.

Srazí jim meče.

Vejde Tybalt.

Tybalt. Jak! s nahým mečem mezi babskou zběří?

Benvolio, tu hled' smrti do očí.

Benvolio. Já chci jen pokoj činit: zastrč meč,
neb vládni jím, abys ty muže rozved'.

Tybalt. S dobytým mečem pokoj chtít? To slovo
nenávidím jak peklo, Monteky,
i tebe. Chraň se, sketo.

Potýkají se.

*Z obou domů vystoupí několik mužů, kteří se k bojujícím
přidají; potom vejdou měšťané s kyji neb partizánami.*

1. Měšťan. Sem kyje, partizány! do nich kotle! pobíte

Kapulety, Monteky! ²

Vejde Kapulet v nočním oděvu; a Hraběnka Kapuletová.

Kapulet. Jaký to křik? – můj dlouhý meč mi dejte! ³

Hraběnka Kapuletová. Radš berlu, berlu! – K čemu je vám
meč?

Kapulet. Můj meč, díme! – Starý Montek přišel sem a blýská ocelí mně na potupu.

Vejde Kníže s komonstvem.

Kníže. Odbojné poddanstvo, škůdcové míru, hanobci meče krví sousedskou, – nechcete slyšet? – ajta! muži, dravci, jež oheň zkázonosné vzteklosti purpurným proudem z žil svých hasíte, pod trestem mučení, odhodte stranou z krvavých rukou zbraně zlobitkové, a slyšte výrok hněvu knížecího. – Tři bouře občanské, zrozené dechem jednoho slova, starý Kapulete, tebou a Montekem, porušily již třikrát pokoj města našeho; pro něž usedlí měšťané veronští, shodivše přísně vážný oděv svůj, museli chopit staré partizány do starých rukou, rezem vyhlodané, by rozvedli hlodavé zášti vaše. Jednou-li město ještě zbouříte, splatíte životem rušení míru. Ted' všichni ostatní ať odejdou. Vy, Kapulete, musíte jít se mnou; vás, Monteku, však čekám odpoledne, bych vám svou líbost v této věci zjevil, na zámku Free-town, v soudním sídle našem. Pod ztrátou hrdla, pravím, odejděte.

Odejde Kníže s komonstvem, Kapulet, Hraběnka

Kapuletová, Tybalt, měšťané a sloužící.

Montek. Kdo starý svár ten zase obnovil? – Synovče, mluvte, byl jste při začátku?

Benvolio. Sluhové strany protivně a vaši dali se do boje dřív než jsem přišel. Abych je roztrh' tasím zbraň: v tom příběh' ohnivý Tybalt s mečem hotovým; a hlásaje mi do ucha vyzvání, nad hlavou máchal, a do větru sekal, jenž, bez úrazu, hvizdem mu se rouhal. Co tak se rána s ranou střídala, přišlo jich víc do pŕtky tu i tam, až posléz kníže obě strany rozved'.

Hraběnka Monteková. Ó! kde jest Romeo? – viděl jste ho dnes?

Dobře že k boji ruky nepovznes'.

Benvolio. Hodinu před tím než posvátné slunce vyhlédlo z oken zlatých na východě, hnala mě těžká mysl do polí; tu vidím v háji morušových fíků, jež rostou za městem k západní straně, již zrána chodit syna vašeho. Jdu k němu; on mne ale zatím spatřil a zmizel kradmo v houští hájovém: já, změřiv sklonnost jeho dle své vlastní, jež ráda chodila kde scházel lid, jsa omrzením sám jeden si nazbyt, nechal jsem jeho rozmaru, jda za svým, a rád jsem opustil, kdo rád se stranil.

Montek. Tam bývá častěj vídán za jitra, jak množí pláčem čerstvou raní rosu, a mraky mrakem těžkých vzdechů svých: počne-li ale všepotěšné slunce na východě nejzáze odestírat Auroře s lůžka temnou záslonu, krade se od světla můj smutný syn, a v pokoji se o samotě zamkne; uzavře okna denní jasnosti, a spůsobí si naschvál noční tmu. Ta černá mysl bude ukrutná,

neuleví-li rada pomocná.

Benvolio. Šlechtný strýče, znáte příčinu?

Montek. Ba neznám, aniž mi se svěřit chce.

Benvolio. Usiloval jste o to všemožně?

Montek. Já sám, i mnozí jiní přátelé:

on však svých náklonností důvěrník, je sobě – nevím zda-li upřímný – leč tak vždy ukrytý a tajemný, tak nepřístupný zrakům skoumavým, jak poupě uštknuté od zlého červa, než hebké lupení na vzduchu prostře, aneb svou krásu slunci věnuje. Kdyby byl zjeven původ žalosti, přišla by pomoc rychle k znalosti.

Vejde Romeo opodál.

Benvolio. Tu jde: odstupte jen, a račte věřit, buď musí mnoho zapřít, neb se svěřit.

Montek. Kéž se ti za to věrně zpovídá, že pobudeš. – Ted' pojďme, předrahá.

Montek a Hraběnka odejdou.

Benvolio. Aj, dobré jitro.

Romeo. Což je den tak mladý?

Benvolio. Nedávno teprv bilo devět hodin.

Romeo. Ach! smutné hodiny zdají se dlouhé. Odešel otec můj tak rychle?

Benvolio. Ano.

Ký smutek dlouží Romeovi chvíle?

Romeo. Že nemá, co by mu je krátilo.

Benvolio. Jsi v lásce?

Romeo. Bez –

Benvolio. Bez lásky?

Romeo. Bez přízně její, k nížto lásku cítím.

Benvolio. Že láska, na oko tak líbezná, je ve zkoušce tak přísně ukrutná!

Romeo. Že může láska s okem zastřeným najíti slepě stezku k cílům svým! Kam půjdem k jídlu? – Ach! – Ký spor tu byl? Nemluv mi o tom, vše jsem to již slyšel. Zde zášti mnoho dělá, víc však láska: –⁴ Ty lásko svárlivá! laskavé zášti! ó vše z ničehož prvorozené! lehkosti těžká! přísná marnosti! potvorná směsice spanilých tvarů! z olova pýří, dýme lesknavý, studený ohni, zdraví nemocné! vždy bdělý sne, jenž nejsi co jsi nám! – Toť láska má, ač lásky v ní neznám. Není ti do smíchu?

Benvolio. Spíš do pláče.

Romeo. Proč, srdce mé?

Benvolio. Pro tíseň srdce tvého.

Romeo. V tom láska jen má vinu všeho zlého. –

Bol, jenž mi prsa klíčí těžce dost, poroste ještě pro tvou soutpnost: v tvé lásce, kterou jsi mně projevil, žal můj, již přílišný, se rozmnožil. Jeť láska dým z výparů vzdechových; očištěná, blesk z očí milených; soužina, moře z proudů slzavých; což jiného? rozšafné šilenství, otravná žluč, strojené cukroví. Bud' s bohem! můj.

Odcházíje.

Benvolio. Nechodte beze mne.

A jdete-li, není to upřímně.

Romeo. Ah! já sám sebe ztratil; nejsem zde; to není Romeo, tenť je bůh ví kde.

Benvolio. Povězte vážně, koho milujete.

Romeo. Mám vážit žal a povídat?

Benvolio. Žal vážit?
ne; povězte jen vážně, koho.

Romeo. Chorému kaž, by závět vážně psal;
ty's bídnému jen bídnu radu dal. –
Věz tedy, vážně, já miluji ženu.

Benvolio. Nu, tam jsem cílil v domněni tvé lásky.

Romeo. Výborný střelec! – A miluji krásnou.

Benvolio. Do cíle krásného se nejspíš trefí.

Romeo. Ta rána chybila: Kupidův šíp
jí netknul. Ona má Dianin vtip;
cudnosti silnou neproniklou zbrání
před lukem děcka slabého se chrání.

Jí nelze lásky slovem obléhat,
zrak nesmí hnáti útokem, a zlatu
svatokupnému zavírá své lůno:
bohatá v kráse, chudobou přec slyne,
nebt', jestli umře, s krásou poklad zhyne.

Benvolio. Což přísáhla na věčné panenství?

Romeo. Ba, tropíc marnotratné lakomství;
neb krása, v samotě-li opadá,
o krásu vše potomstvo okrádá.

Překrásná, moudrá jest, moudře překrásná,
by měla pro mé zoufalství být šťastná.⁵
Ona se slibem lásky odřídá,
tu zprávu z úst mých živá smrt ti dá.

Benvolio. Slyš radu mou; zapomeň na ni myslit.

Romeo. Nauč mě, jak bych myslit zapomněl.

Benvolio. Dopřej svým zrakům plně svobody:
a skoumej jiné krásy.

Romeo. Na té cestě
bych její vzácnost jen tím jasněj spatřil.

Líbá-li šťastná larva bílé čelo,
myslíme že ta černost krásu skrývá:⁶
slepotou poražený nezapomněl
na drahý poklad ztraceného světla.

Okaž mi ženu krásnou nade vše;
co vidím v kráse její leda zprávu,
kde čtu, kdo nad ni krásou vyniká.
Buď zdráv: nauč mne jak bych zapomněl.

Odejdou.

Výjev druhý.

Ulice.

Vejde Kapulet, Paris a sloužící.

Kapulet. Montek je v závazku tak jako já,
pod rovnou pokutou: nám starým mužům
nebude, tuším, těžko v míru stát.

Paris. Oba jste úcty hodni; škoda jen,
že jste tak dlouho žili nesvorně.
A však, co díte o mé žádosti?

Kapulet. Nic jiného než co jsem prvé děl;
mé dceři schází světa zkušenost,
dosavad nemá plných čtrnáct let:
dvě jara nádherně at' odkvětou,
než dospěje, by byla nevěstou.

Paris. Mateřské štěstí bývá mladším přáno.

Kapulet. Tak spěšné dílo není prospěšné.

Zem polkla všecky naděje, krom ní,
na zemi nadějí mou ona vládne:
jen snubte, Parise, mějte se k ní,
mé slovo její vůli doplň;
řekne-li ano, vyslyší-li vás,
přivolí k tomu milerád můj hlas.
Dnes večír podlé dávné zvyklosti
sezval jsem množství hostů k slavnosti,
rozmilých přátel; když mě navštívíte,
jsa velevítán, počet rozmnožíte.
V mém chudém domě hvězdy pozemské
až vzejdou, zplane temno nebeské.

Jakož se bodré mládí raduje,
když okrášlený April stopuje
kulhavou zimu, tu rozkoš at' cítí
dnes vaše srdce při panenském kvítí
v mém domě: poslouchejte, dívejte se,
nejlepší z nich at' vítězství odnese:
před okem vašim stůj pak dcera má,
dle počtu, ne dle ceny patrná.

Provod'te mne. – He, muží, rozběhni se
teď po Veroně; najdi, kdo v tom spise
dle jména zapsán jest

Dává mu list.

a řekni jim,

že dům je čeká s milým vítáním.

Kapulet a Paris odejdou.

Sloužící. Abych našel, kdo dle jména zde zapsán jest? Psáno
stojí, švec že se má starat o svůj loket, a krejčí o své
kopyto, rybař o svůj štětec, a malíř o své síť; já jsem ale
byl poslán, abych se dověděl o lidech, jichžto jména tu jsou
psána, a nemohu se živou mocí dovědět, jaká jména od
písaře tu jsou psána. Musím jít k učným: – šťastná chvíle.

Vejde Benvolio a Romeo.

Benvolio. Eh, jdiž! plamen plamenem se zhasí,
žalosti nová ouzkost ulevuje;
máš závrat? toč se nazpět, to tě spasí;
zlý smutek zármutkem se utiňuje:
hled' at' se oko znova otráví,
tím stará nákaza se orpraví.

Romeo. Na to se hodí dobře jitrocel.

Benvolio. Nač, prosím?

Romeo. Na zlámanou nohu tvou.⁷

Benvolio. Aj, Romeo, což pak blázníš?

Romeo. Neblázním, spoután jsem však hůř než blázen:
v žaláři zavřen, hladem mořen, mrskán
a mučen. – Dobrý večer, milý brachu.

Sloužící. Bůh pozdrav. – Prosím vás, umíte číst?

Romeo. Můj osud v knize mého neštěstí.

Sloužící. To snad jste se mohl bez knihy naučit;
ale prosím vás, umíte přečíst nač se podíváte?

Romeo. Jsou-li mně litery a jazyk známy.

Sloužící. Upřímně řečeno; mějte se dobře.

Romeo. Nu počkej, příteli; já umím číst.

„Signor Martino, jeho choť a dcery; hrabě Anselmo, a
spanilá sestry; paní ovdovělá po Vitruviu; signor
Placencio a hezké synovkyně; Merkucio se svým bratrem
Valentinem; strýc Kapulet s chotí a dcerami; spanilá neti
Rozalina; Livia; signor Valencio s bratrancem Tybaltem;
Lucio a veselá Helena.“

Libezný spolek; kam zní pozvání.

Sloužící. Nahoru.

Romeo. Kam k večeri?

Sloužící. Do našeho domu.

Romeo. A či je dům?

Sloužící. Mého pána.

Romeo. To jsem se arci dřív měl otázat.

Sloužící. Povím vám to nyní bez otázky. Můj pán je slovutný,
bohatý Kapulet; a nejste-li z domu Montekův, přijďte,
prosím vás, a vyšťouchněte sklenici vína. Mějte se dobře.

Odejde.

Benvolio. O staré slavnosti u Kapuletů
večeří milenka tvá Rozalina,
se všemi pěkníčkami z Verony:
jdi tam; a skoumej zrakem nezkaleným
tvář její s těmi, které uhlídáš,
pak labuti své jméno vrány dáš.

Romeo. Zradí-li oči víru nábožnou,
chci by se slza v plamen proměnila,
a za lež, utonout-li nemohou,
ty průsvitné kacíře upálila.

Vševidné slunce spanilejších tváří
nevidělo, co nade světem září.

Benvolio. Spanilá jest, kde jiných nebývá,
kde oko oku váhu držívá;
kdybyste vážit chtěl svou milovanou
v těch krystalových vážkách s jinou pannou,
která se skvíti bude o slavnosti,
stane se malá z velké spanilosti.

Romeo. Já půjdu, ne však na jiné se dívat;
jen v září své milenky chci okřívát.
Odejdou.

Výjev třetí.

Pokoj v domě Kapuletovu.

Vejde Hraběnka Kapuletová a Kojná.

Hraběnka Kapuletová. Kde je má dcera? kojná, zavolej ji.

Kojná. Na moje panenství v dvanáctém roce,
již jsem jí řekla. – Beroušku! sluněčko.
Uchovej Bože! – kde jest? – Julinko!

Vejde Julie.

Julie. Kdo volá?

Kojná. Vaše máti.

Julie. Tu jsem již.

Co poručíte?

Hraběnka Kapuletová. Jedná se o to. – Kojná, nech nás chvíl
promluvit v soukromí. – Ne, vrať se zas:
mně připadlo, že máš být v poradě.
Ty víš, že má již dcera hezký věk.

Kojná. Mohu to na hodinu vypočíst.

Hraběnka Kapuletová. Čtrnáct jí není.

Kojná. Čtrnáct zubů vsadím, –
ach, hoře! že mám nahoře jen čtyry, –
čtrnáct jí není. Jak as dlouho máme
až do svatého Petra v okovech? ⁸

Hraběnka Kapuletová. Dvě neděle, a něco přes to snad.

Kojná. Ať je si přes to, suda nebo licha,
před Petrem v noci bude čtrnáct let.
Zuzanka, – Pokoj duším křesťanským! –
byla s ní v jednom stáří. – Zuzku bůh vzal;
nebyla jsem jí hodna. Jak jsem řekla,
před Petrem v noci bude čtrnáct let;
ba, na mou věru: mám to v paměti.
Od zemětřesení je jedenáct let;
a právě ten den jsem ji odstavila, –
do smrti na to nezapomenu;
když jsem si prs natřela pelunkem,
sedla jsem pod holubník na slunce:
pan hrabě s Vašností byl v Mantově. –
Ó mámt' já paměť: – jak jsem pravila,
sotva že okusila na bradavce
ten hořký pelunek, rozmilé děcko!
byl vám to hněv, na prs se ušklibla!
hrk! zatřese se holubník: tu, věřte,
nedala jsem se nutit k útěku.

A tomu je teď jedenácte let;
vždyť pak už sama, stála, spasiteli,
a běhala, sem tam se batolila,
den před tím natloukla si čelíčko;
a manžel můj – aby ho bůh spasil!
byl to muž veselý, – vzal dítě k sobě:
„aj“, pravil, „ty jsi na tvář upadla?
až přijde rozum, budeš padat na znak;
co myslíš, Julinko?“ a, matko boží,
chudáček nechá křiku, a dí – „ano“.
Nu vizme, jak se někdy žert hodí!
To nezapomenu, kdybych snad tisíc
let žila: „Julinko, co myslíš?“ praví;
a bloudek umlkne, a řekne – „Ano.“

Hraběnka Kapuletová. Dost toho; dej již pokoj, prosím tě.

Kojná. Dám, milostpaní. Musím však se smát,
že křičet přestala, a řekla – „Ano;“
a věřte, bouli měla na čele
tak velkou jako vejce kohoutí;
zlou ránu; a tak hořce plakala.
„Aj“, praví muž, „ty's na tvář upadla?
až léta přijdou, budeš padat na znak;
co myslíš, Julko?“ zmlkne, a dí – „Ano.“

Julie. Umlkni také, kojná, prosím tě.

Kojná. Již konec všemu. Bůh ti pozhnej!
Ty's nejhezčí, co jsem jich kojila:
a dočkám-li se jednou, že se vdáš,
bude to čeho žádám.

Hraběnka Kapuletová. Nu vida! vdávání jest, o kterém
jsem chtěla mluvit: – Julie, chci se ptát,
nemáte chuti za muže se vdát?

Julie. Ta čest mi ve snách k mysli nepřijde.

Kojná. Čest! kdybych sama nebyla tvou kojnou,
toť řekla bych, že's moudrost z prsu ssála.

Hraběnka Kapuletová. Pomnětež na vdání; znám mnohem
mladší,
zde ve Veroně, dámy vznešené,
a jsou již matkami: jak věci kladu,
byla jsem dávno matkou vám v témž věku,
v němž vy jstě ještě pannou. Zkrátka tedy, –
statečný Paris lásku vám podává.

Kojná. Muž, slečinko! nu, takový vám muž,
že v celém světě – Z vosku mužiček.

Hraběnka Kapuletová. Květ nejkrásnější veronského jara.

Kojná. Květ, ano; živé kvítí, opravdu.

Hraběnka Kapuletová. Co díte? můžete ho milovat?

Dnes večír spatříte jej na hodech:
přečtete z knihy jeho mladých tváří,
jakou tam rozkoš krásy péro vpsalo.
Skoumejte řadu jeho linií,
jak jedna s druhou ladně souhlasí;
a co je v pěkné knize temného,
hledejte pokraj oka jasného. ⁹
Ta vzácná kniha lásky, nevázaná,
buď, pro ozdobu, ještě k vazbě dána:
ryba je v moři; ¹⁰ hrdý pocit bývá,
když krása vnější vnitřní krásu skrývá.
Mnohým i kniha oslavou se skvěje,
drží-li v zlatých sponách zlaté děje:
tak oskvěje vás vše což jeho jest,
a v ničem nezlehčí vás sňatku čest.

Kojná. Že nezlehčí? ne, raděj obtěžká:
při mužích berou ženy na sebe.

Hraběnka Kapuletová. Jste k lásce nakloněna? to ať zvím.

Julie. Chci hledět lásku zbudit hleděním;
leč oko moje dále nestřelí,
než kam mu vůle vaše povelí.

Vejde Sloužící.

Sloužící. Milostivá paní, hosté přišli, večere je na stole, vás
volají, po mladé slečně se ptají, ve špižirně kojnou
proklínají, a každý dělá páte přes deváté. Musím jít
posluhovat; prosím vás, račte brzo přijít.

Hraběnka Kapuletová. Hned. – Julie, hraběte vám teď okáží.

Kojná. Po šťastných dnech ať šťastná noc tě sbláží.

Odejdou.

Výjev čtvrtý.

Ulice.

*Vejde Romeo, Merkucio, Benvolio, s nimi ještě pět nebo šest
maškar, pochodníci a jiní.*

Romeo. Má řeč se držet k naší omluvě,
aneb tam bez obrany vstoupíme?

Benvolio. Takové okolky jsou dávno z mody:
nechme Kupida s páskou přes oči,

s tatarským malovaným lukem z laťky,
jenž dámy plaší jako hlídač vrány;¹¹
nač prolog s pátra, mdle odříkaný
po napovídáči, až vejdemo:
ať si nás měří od hlavy až k patě,
my přeměříme v tanci sál, a půjdem.

Romeo. Mně dejte pochodeň; já k tanci nejsem;
má duše mračná radš si posvítí.

Merkucio. Ne, Romeo si musí zatančit.

Romeo. Já nikoli. Vy máte skočný třevíc,
a lovnou nohu; já jsem z olova
a tíhnu k zemi, že se hnout nemohu.

Merkucio. Jste zamilován: Amor půjč vám křídla,
na jeho peří vzleťte konec světa.

Romeo. Ten vpeřil do mne smrtonosný šíp,
že se na lehkém peří nevznesu;
jsa v koncích nedočkám se žalu konce,
a klesnu stížen lásky břemenem.

Merkucio. Klesaje v lásku budete ji tížit;
převelká obtíž na tak útlou věc.

Romeo. Je láska útlá věc? hrubá je, drsná,
a zuřivá; a píchá jako trn.

Merkucio. Jestli že láska hrubá, zhruba do ní;
píchá-li, píchejte, oč že se poddá. –
Kde máte futrál na můj obličej:

Běře larvu.

na larvu larvu! – co víc, znamená-li
zpytavé oko na mně škaredost?
ta záslona se musí za mne stydět.

Benvolio. Teď zaklepejte; jak tam vstoupíme,
ať každý bystře nohou otáčí.

Romeo. Mně pochodeň: lehkého srdce světák
po necitelné rohoži ať hopká;¹²
mně poslouží dnes staré přísloví, –
já budu svíci držet, a se dívat:
když jest hra nejmilejší, veta po všem.

Merkucio. Vězí-li myška v pasti, praví dráb.
Vězí-li v jámě, vytáhnem tě z bláta,
z té tvé, krom dobrých lidí, lásky, v níž jsi
až po uši. – Dál, my svítíme ve dne.

Romeo. Toť sotva.

Merkucio. Svíce hoří, my tu dlíme,
jako když lampu ve dne rozsvítíme.
Srdce je dobré, to ať poradí,
náš rozum spíše pětkrát zavadí.

Romeo. A srdce bez rozumu na hody
nás vábí.

Merkucio. Smím se ptát na důvody?

Romeo. Já jsem měl dnešní noci sen.

Merkucio. Já též.

Romeo. Co vám se zdálo?

Merkucio. Každý sen je lež.

Romeo. Lež jen, a spi, vždy poví pravdu sen.

Merkucio. Vy jste byl královnou Mab navštíven.

Totě babička Víl; ta přichází¹³
v podobě nic větší než jako agát
na předním prstu pana starosty,
a ve spreži z malinkých prášečků
ve spaní lidem přes nos jezdívá:
prameny kol jsou z nožek pavoučích;
kryt u kočárku z křídel kobylky,
a pochvy z nejoutlejších pavučin;
ohlávka z vlhkých luny paprsků;
bičičtě z kůstky cvrčka; z vlákna bič:
vozkou je komárek v šedivém šatě,
nic větší asi než půl červíčka,
jenž sedí v líném prstu dívčiny.¹⁴
Kočárek ze skořápky lískové
vyrobil truhlář veverek, neb červ,

od nepaměti dva koláři Víl.

V té nádhernosti cválá každou noc
po mozku milým, těm se zdá o lásce:
dvořanům přes nohu, těm o poklonách:
právníkům přes prsty, těm o úplatku:
po ústech dívkám, těm hned o libání;
zlá Mab je časem trestá nešťovíčkou,
za to že cukrovím si dech kazí.
Zas jindy cválá přes nos dvořanu,
ten čichá ve snu žádost prositele:
neb přijde s desátkovým selátkem,
a lektá v nose spícího faráře,
jemuž se pak o lepší faře zdá.
Svým časem letí vojákově přes vaz,
ten ve snu cizí hlavy seče, vidí
průlomy, zálohy, a damascenky,
a zavdá si ze žbánu na pět sáhů;
v tom slyší buben, cukne, procítne,
odkleje strachem modlitbu neb dvě,
a opět usne. Totoť jest ta Mab,
co koňům v noci hřívý drchává,
a koltúny z nečistých vlasů spéká,
jichž rozpletení mnoho zlého věští.
Ta kouzelnice dusí panenky,
lehnou-li na znak, a učí je snášet,
by byly snášenlivé v manželství.
To jest ta –

Romeo. Přestaň pak, Merkucio, přestaň!
Ty mluvíš o ničem.

Merkucio. Já mluvím o snech,
ježto jsou prázdné myslí synové,
zplozenci pouhé marné fantasie,
podstatou tenounké jak pověťtí,
nad vítr nestálejší, který sotva
že severu ledová řadra zlíbá,
již letí, hněvem soptaje, a tvář
obráti k jihu rosodárnému.

Benvolio. Váš vítr odnese nás sobě samým;
večeře skončena, my přijdem pozdě.

Romeo. Mám strach, že časně; duch můj předvidá
zlý následek, jenž, zapsán ve hvězdách,
neblaze počne strašlivý svůj běh
při noční slavnosti, a odporný
můj život, v prsou skrytý, skončí mrzkou
jakousi pokutou nečasné smrti.
*On, jenžto vládne veslem plavby mé,
ať řídí plachty. – Páni vesele.*

Benvolio. Udeřte na buben.

Odejdou.

Výjev pátý.

Sál v domě Kapuletovu.

Hudebníci čekají. Vějdou sloužící.

1. Sloužící. Kde je Pánvička, že nepomáhá uklízet?
ten misálek? ten obliza!

2. Sloužící. Leží-li celá způsobnost v rukou jednoho neb dvou,
a nejsou-li ani ty snad umyté, musí to býti špinavá věc.

1. Sloužící. Odneste skladaci sesle, odstavte kredenc, pozor na
stříbro. – Bratříčku, schovej mi kus marcipánu; a, máš-li mě
řád, řekni domovníkovi, aby sem pustil Zuzanku
Brousilovic, a Lenku. – Antoníne! a Pánvičko!

2. Sloužící. Nu, brachu; my jsme hotovi.

1. Sloužící. V sále vás čekají, volají, hledají.

2. Sloužící. My nemůže býti na koliku místech najednou. –
S chutí, hoši: mějte se k světu, a kdo bude nejdéle živ,
sklidí celý krám.

Odejdou do zadu.

Vějde Kapulet a j., s hostmi a maškarami.

Kapulet. Vítejte, páni! nemají-li dámy

na nohou kuří oka, půjdou k tanci:
aha, paninky! která odřekne se
teď tance? kdo se zdrahá, na mou věru,
má kuří oka. Mluvil jsem vám k srdci?
Vítám vás páni! Časy bývaly,
že též jsem larvu nosil, sličné dáme
do ucha uměl věci pošeptat,
které se líbily; to tam, to tam.
Vítám vás, páni! – Hudebníci, hrajte.
Dál! stranou! dupněte si, panenky.

Hudba hraje, hosté tancují.

Víc světla, šelmy! tabule sundejte,
a zhaste oheň, je tu hrozné horko. –
ten nenadálý žert se dobře hodí.
Nu, sedněte si, strýče Kapulete,
my oba dva jsme tanci odrostli:
jak dávno tomu, co jsme byli spolu
naposled v maškaře?

2. Kapulet. Již třicet let.

1. Kapulet. Jak, muži! tolik není, tolik není.

Bude to od svatby Lucencia,
až přijdou svatodušné svátky, asi
dvacet pět let; tam šli jsme v maškaře.

2. Kapulet. Víc, víc: syn jeho je už starší, věřte
syn bude třicet.

1. Kapulet. Což vám připadá?

Před dvěma roky nebyl zletilý.

Romeo. Kdo je ta dáma, ježto zdobí ruku
onoho rytíře?

Sloužící. Neznám jí, pane.

Romeo. Ta učí jak má pochodeň se skvíti.

Visíc na tvářích noci skvostnějí svítí
než dýmáček v uchu mouřenína plá;
spanilost světu příliš nádherná!
Jak sněhobílá holubice k vranám,
tak ona k ostatním se hodí pannám.
Po tanci půjdu k ní, a posvětlím
svou ruku drsnou jejím dotknutím.
Znal jsem již lásku? oči, zrušte víru!
tě noci poznaly jste lásky míru.

Tybalt. Po hlasu jest to jeden z Monteků. –
Jdi, hochu, pro končír. – Jak! smí ten padouch,
pod krovem šklebné larvy, sem až přijít,
a hodům našim potupně se rouhat?
Klnu se ctí a slávou předků svých,
ubít ho do smrti nebyl by hřích.

1. Kapulet. Aj hle, strýčenkú! proč tak bouříte?

Tybalt. Zde ten je Montek, ujče; nevíte?
náš nepřítel, jenž proto jen sem vlez',
aby nám ztupil večerní náš ples.

1. Kapulet. Je to snad mladý Romeo?

Tybalt. Zlosyn Romeo.

1. Kapulet. Toho mi, strýčku, nechte v pokoji,
vždyť pak se chová jako statný šlechtic;
a, mám-li pravdu mluvit, Verona
v něm slaví cnostně zvedeného mládce.
Za celý poklad města našeho
nechtěl bych v domě svém mu ublížit;
spokojte se, jeho si nevímejte:
tak zní má vůle; budeš-li jí ctíti,
okážeš hladkou tvář, a setřeš vrásky,
jež o slavnosti tak nehezky sluší.

Tybalt. Ba sluší, je-li hostem taký lotr.

A já ho nestrpím.

1. Kapulet. On bude trpín:

jak! pane chlapče! bude trpín; – Jdiž; –
Jsem já tu pánem, nebo vy? aj, hleďte.
Vy že ho nestrpíte! – Bůh mě naprav –
chcete snad mezi hostmi zpouř tropit?

vytáhnout stavidla? na pána hrát?

Tybalt. Ne, ujče, hanba jest to.

1. Kapulet. Jdiž, jdi;
vy jste mi drzý chlapec. – To by bylo? –
Ta chuť vám může škodit; – Však já vím.
Mně vzdory klást! opravdu, byl by čas –
Výborně, dušinky! – Vy všetečko; –
již mlčte, sic – Víc světla sem! – fuj, hanba!
mlčet vás naučím! – Vesele, dušky!

Tybalt. Nucený poklid s hněvem urputným
se ve mně stýká až se tetelím.

Já odejdu: však tato vtíravost
promění v hořkou žluč svou lahodnost.

Odejde.

Romeo (k Julii). Má ruka nehodná-li znesvětil
tu svatou schránku, nábožně hřeším;
mé retý, dva poutníci zardělí,
zlahodí drsnost tu políbením.

Julie. Poutníče, křivdu činíš ruce své,
jež způsobem uctívá nábožným;
poutníka sama ruka svatých zve,
a poutník líbá ruky podáním.

Romeo. Poutník a svatí také retý mají.

Julie. Jichž užívati směji k modlitbám.

Romeo. Co ruka, přej, ať retý vykonají;
ó! vyslyš modlitbu, ať nezoufám.

Julie. Bez hnutí bývá svatý uprošen.

Romeo. Bez hnutí stůj, až budu obdařen.
Tím s mojich retů snímáš prohrěšení.

Líbá ji.

Julie. Hřích, jež mé retý snaly, zůstal mně.

Romeo. Mých retů hřích? ó sladké přečinění!
Ten vraťte.

Julie. Vy líbáte důkladně.

Kojná. Matička, slečno, chce vám něco říci.

Romeo. A kdo je její máti?

Kojná. Mladý pane,
tohoto domu milostivá paní,
laskavá dáma, rozšafná a cnostná.
Já slečnu, s níž jste mluvil, kojila;
mohu vám světit – kdo tu za svou pojme,
uslyší jak žluťáčky cinkají.

Romeo. Je Kapuletova? Ó žití mé
jest nepříteli draze zapsané!

Benvolio. Teď pojd' me: zábava je skončena.

Romeo. Mám strach; a duše klidu zbavena.

1. Kapulet. Ne, pánové, odcházet nesmíte;
chystá se malý ledabylý banket. –
Když tomu tak? Nu, všem vám děkuji;
mé díky, vzácní páni; dobrou noc: –
Víc světla! – Hleďte, lůžko nám již kývá.
Aj, na mou věru, jak se připozdívá;
nu, půjdem spat.

Všichni odejdou krom Julie a Kojné.

Julie. Pojd' ke mně, kojná. Kdo je onen šlechtic?

Kojná. Syn to a dědic starého Tiberia.

Julie. A ten co právě ze dveří vychází?

Kojná. Jak myslím, bude to mladý Petruchio.

Julie. Kdo ten co za ním jde, jenž netancoval.

Kojná. Neznám ho.

Julie. Jdi, zeptej se na jméno. –

Jestli je zasnouben, hlas ve mně zní,
že najdu v hrobě lůžko svatební.

Kojná. Nazván je Romeo, a rodem Montek;
jediný syn vašeho nepřítel.

Julie. Jediná láska z hněvu jediného!

Přečasné zření pozdě poznalého;
zlověstně jest ta láska zrozená,
že k nepříteli vroucně plamená.

Kojná. Co jest to?

Julie. Rým jemuž mne naučil
jeden z mých tanečníků.

Někdo volá venku, Julie.

Kojná. Hned v tu chvíli: –

Ted' pojd' me; hosté nás již opustili.
Odejdou.

Vejde Chorus.

[**Chorus.**] Ted' stará tužba k smrti usnula,

a mladá láska čeká dědictví:
ta, po níž mysl žalně prahnula,
oddala Julii krásy vítězství.

Ted' Romeo, milován jsa, miluje,
opoután kouzlem zraků čarovných,
domnělé odpůrkyni žaluje,
jež polkne sladkost nástrah kladených:
co nepříteli, vše mu překáží,
milenců přísahou se zaslíbí;
tím méně se její vroucnost odváží,
novomilenci svému ve stříci jít:
však láska moc, čas cesty objeví,
zlým losům velká rozkoš uleví.

Odejde.

Jednání druhé.

Výjev první.

Otevřené místo vedle zahrady Kapuletovy.

Vejde Romeo.

Romeo. Mohu-li odjít, když tu srdce dlí?

Obrat' se, tupá zemi, najdi střed svůj.
Vyleze na zed', a skočí dolů.

Vejde Benvolio a Mercurio.

Benvolio. Bratránku! Romeo! Romeo!

Mercurio. Dobře má;
oč že se ztratil, a šel na lože.

Benvolio. Tou cestou běžel, a zde u zahrady
zed' přiskočil. Mercurio, volejte.

Mercurio. I třeba zaklínat jej budu. – Romeo,
vrtochu, blázne, strasti, milence!
Zjev nám se v podobenství vzdechu: vyslov
jediný rým, a budu spokojen;
zavzdychej – Achych! vyřkni – slast a vlast,
dej dobré slovo kmotře Venuši,
převzděj slepému synu-dědici,
mladému Adamovi Amoru,¹⁵
který tak čacky střelil, když se král
Kophetua do žebračky zamiloval. –
On neslyší, neceká, nemuká;
kotě je mrtvé, musím zaklínat. –
Bud' zaklen Rozaliny jasným očkem,
klenutým čelem, šarlatovým retem,
malinkou nožkou, lýtkem sloupovým,
cukavým stehnem, i co vedlé leží,
a zjev se ve své vlastní podobě.

Benvolio. Jestli tě uslyší, bude se hněvat.

Mercurio. Proč by se hněval: jinak kdybych v kole
milanky jeho ducha vyvolal,
divného přirození a tam stát
ho nechal, až by zaklen od ní sklesl;
to by byl úkor. Moje zaklínání
je ctné a vlídné, jménem jeho dámy
vyzývám jenom jeho, aby vstal.

Benvolio. Tu pod stromy se kdesi ukrývá,
a tovaryši s noční vlhkostí:

tma k slepé lásce tě se nejlíp řadí.

Mercurio. I je-li slepá, o cíl nezavadí.

Ted' sedí někde v záhoně, a myslí,
kdyby má milá byla řetkvičkou,
jak holky smíškové jí říkají. –

Ó Romeo! kdyby byla, kdyby byla –
et caetera, ty třeba hniličkou!

Dobrou noc, Romeo: – já jdu na lože,
to polní ležení je k spaní chladné.
Nu, půjdem již?

Benvolio. Ba; marné bylo by
hledání, nechce-li být nalezen.
Odejdou.

Výjev druhý.

Zahrada Kapuletova.

Vejde Romeo.

Romeo. Kdo rány necítil, rouhá se jízvám. –

Julie zjeví se nahoře u okna.

Mlé! jaké světlo kmitá se tam v okně?
Tot' východ jest, a Julia je slunce! –
Pojd' krásné slunce, skol závistnou lunu,
která již bolem churaví a bledne,
že's krásnější než ona, sloužíc jí:
nesluž jí, chce-li býti závistná;
vestalskou barvu její chorobledou
nosí jen blázen; hod' ji od sebe. –
Tot' moje vládčyně; má milenka:
ó, aby věděla, že jest!

Rozmlouvá, a nic nepraví: co z toho?
vždyť mluví oko, a já odpovím. –
Jaká to smělost, ke mně nemluví:
dvě nejpěknější nebes hvězdy majíc
co jednat, prosí, aby na obloze,
než přijdou, oči její svítily.
Na nebi oči její, v tváři hvězdy?
Jejího líce jasnost zhanbila
by hvězdy, jako lampu denní zář:
a oko v nebes povětrné říší
by tak se skvělo, že by ptactvo pělo,
a noc že přišla ani nevědělo.
Hle, jak si líce rukou podpírá!
Ó! bych byl rukavičkou na té ruce,
abych se líce dotknout směl.

Julie. Ach!

Romeo. Mluví:

ó, promluv opět, lesklý anděle!
vždyť temnem nočním záříš nad mou hlavou
jak okřídlený posel nebeský
nad smrtelníků vydiveným okem
v sloup obráceným, kteří na znak padnou,
by za ním hleděli, když okročí
lenivě putující oblaka,
a v náručí vzduchovém odplývá.

Julie. Ó Romeo, Romeo! proč jsi Romeo!

Zapři své jméno, odřekni se otce:
však nechceš-li, jen lásku přisahej,
a já dám výhost jménu Kapulet.

Romeo. Mám dále poslouchat, či odpovím?

Julie. Jen jméno tvoje jest mým nepřítelem:

ty nejsi Montek, ty jsi co jsi sám.
Co jest to Montek? ruka ani noha,
ni tvář, ni paže, ni cos jiného,
co muži náleží. Ó! zvi se jinak.
Což pak je do jména? co růží zovem
lahodně voní i pod jiným jménem;
tak Romeo, nejsa nazván Romeo,
podrži vždy svou vzácnou výbornost,
i bez titule. – Romeo, odlož jméno;
a za jméno, jež není tebe díl,
mne celou vezmi!

Romeo. Za slovo tě беру.

Nazvi mě milým, budu znova pokřtěn;
na věky nechci býti Romeo.

Julie. Kdo jsi, že nocí zahalen se vkrádáš do mého tajemství?

Romeo. Dle jména nevím, jak bych ti pověděl kdo jsem: mé jméno světice drahá, sám nenávidím, jen proto že jest tvým nepřítelem: by bylo psané, roztrhal bych je.

Julie. Mé ucho nevypilo z mluvy tvé ani sto slov, a již ty zvuky znám. Nejsi ty Romeo, a nejsi Montek?

Romeo. Nic z obého, má děvo spanilá, nenavidiš-li jedno nebo druhé.

Julie. Jak jsi sem přišel, vypravuj? a proč? zahradní zeď je vysoká a příkrá; to místo smrti hrozí, – víš kdo jsi, – jestli tě najde někdo z příbuzných.

Romeo. Na lehkém křídle lásky zeď jsem přelít'; kamenná hradba lásce nezbrání: seč láska jest, to láska podstoupí; a příbuzní nejsou mi překážkou.

Julie. Jestli tě uzří, budeš zavražděn.

Romeo. Ach! v oku tvém je větší nebezpečí, než v dvacateru jejich mečů: ty jen hled' líbě, pak jsem jist před jejich záštím.

Julie. Pro všechno na světě ať nejsi spatřen.

Romeo. Mne skrývá noci plášť před jejich zraky; jestli mne miluješ, ať si mě najdou: milejší ztráta života jich záštím, než smrti prodlení bez lásky tvé.

Julie. Kdo ti ukázal cestu k tomu místu?

Romeo. První byl Amor, jenž mě skoumat učil; on mně dal radu, já mu půjčil oči. Já nejsem vesláf; a však kdybys byla tak daleko jako je pustý břeh oplákaný nejzažším mořem, chtěl bych se pro takový poklad odvážit.

Julie. Ty víš, že tvář mou noc mi zakuklila; sic by panenský stud mé líce polil, že's slyšel co jsem po tmě mluvila. Držíc se formy, ráda odřekla bych co vysloveno : a však pust' me slušnost! Miluješ mne? já vím, že řekneš – Ano; i přijmu slovo tvé; však kdybys přísáh', moh' bys být falešný: a lidé praví, že Jupiter se křivým přísahám milenců směje. O šlechetný Romeo! jestliže miluješ, vyslov to věrně: anebo mniš-li, že's mě na kvap získal, budu se mračit, vzpírat, řeknu ne, přijdeš-li snoubit; sic, pro žádnou věc. Hled', Monteku, já tě mám příliš ráda; snad se ti proto spůsob můj zdá lehký: však věř, že budu mnohem věrnější než ty co líp se zdráhat umějí. I byla bych se zdráhala, vyznám to, ty's ale přeslech', než jsem se nadála, jak vroucně miluji: protož mně odpusť; a vzdání nepřičítej lehké lásce, kterou ti noční temno vyzradilo.

Romeo. K posvátné luně, slečno, přísahám, jež koruny těch stromů stříbrem kropí, –

Julie. Ó! nepřisahej k luně nestalé, jež každý měsíc kruh svůj mění, aby tvá láska nebyla též vrtkává.

Romeo. K čemu mám přísahat?

Julie. Nech přísahy; a chceš-li přisahej k své líbeznoti, která jest modlou mého klanění, a budu věřit.

Romeo. Jestli láska v srdci –

Julie. Ne, nepřisahej. Tobě-li se těším, přec netěším se této noční smlouvě: je náhlá, nerozvázná, příliš kvapná, a příliš blesku podobná, jenž mizí než někdo řekne, blýská se. Spi dobře! To poupě lásky, zrajíc letním dechem, ať krásně zkvěte, až se opět sejdem. Teď dobrou noc! Mír klidný v srdci tvém se uhosti tak sladce jako v mém!

Romeo. Opouštíš mne tak nespokojeného?

Julie. Jakého spokojení žádáš teď?

Romeo. Za lásku mou slib věrné lásky tvé.

Julie. Ten jsem ti dala prvé než jsi prosil; však přála bych, aby moh' ještě dán být.

Romeo. Chtěla bys mi jej vzít? k čemu, drahá?

Julie. Abych jej štědře opět dala mohla; ačkoli přeju si jen co již mám.

Má dobrota je bezedná, má láska jak moře hluboká; čím více dávám, tím více mám, oběmu není konce.

Kojná volá venku.

Já slyším venku hluk: můj milý, s bohem! – Hned, kojná! – Drahý Monteku, buď věren. Počkej jen maličko, hned opět přijdu.

Odejde.

Romeo. O noci blažená! Mám ale strach, poněvadž noc jest, že je to jen sen, přepůvabný, aby měl podstatu.

Julie vrátí se k hořejšímu oknu.

Julie. Tři slova, Romeo, a pak dobrou noc. Je-li tvé lásky touha pociťavá, manželství cíl tvůj, dej mi zejtra vědět po osobě, již k tobě odešlu, kdy chceš a kterou dobu svatbu slavit; vše bohatství položím k nohous tvým, majíc tě pánem svým po celém světě.

Kojná (venku). Slečno.

Julie. Hned. – Nemáš-li však dobrý úmysl, tedy tě prosím, –

Kojná (venku). Slečno.

Julie. Hned; již jdu. – Nech snažení, a zármutku mě zůstav; já zejtra pošlu.

Romeo. Duše má ať spásy –

Julie. Tisíckrát dobrou noc ti ještě dám.

Odejde.

Romeo. Tisíckrát hůř, když záře tvé nemám. –

Jak chlapci od knih, láska k lásce letí; od lásky láska však, jak do škol děti.

Odchází.

Julie vrátí se k hořejšímu oknu.

Julie. Pst! Romeo! – Kéz mám sokolníka hlas, bych sokola si zpět přivábila! Odvislost sípe, nesmí nahlas mluvit; sic bych protrhla slují, kde spí echo, a jeho jazyk vzduchový voláním na Romea osipěl by víc než můj.

Romeo. Toť duše má, jež volá jméno moje: milenců hlas je v noci stříbra zvuk, jak hudba lahodná bystrému sluchu.

Julie. Ó Romeo!

Romeo. Moje –

Kojná (venku). Slečno.

Julie. V kolik hodin mám zejtra k tobě poslat?

Romeo. O deváté.

Julie. Nezmeškám: dvacet let je do těch dob. A teď nevím proč jsem tě volala.

Romeo. Nech mne tu státi, až si zpomeněš.

Julie. Abys tu státi zůstal, zapomenu, myslíc jak milá jest tvá společnost.

Romeo. Abysi zapomněla, chci tu státi, nemysle že jest jinde domov můj.

Julie. Nastává ráno, měl bys odejít; nic dále však než ptáče, které dívka jen kousek cesty na skok z ruky pouští, jak ubožáka vězně svázaného, a na hedvábné nitce zpět zas táhne, v své lásce svobody mu závidíc.

Romeo. Kýž jsem tvé ptáče.

Julie. Prála bych, můj milý: však milováním bych tě zabila. Dobrou noc: loučení tak bolně blaží, že srdce do rána se loučit snaží.

Odejde.

Romeo. Sen oblaž oči, mít buď v prsou tvých! –

Kýž tě co sen a mír mám v rukou svých!

Teď povím v cele otci nábožnému o blahu svém, by přispěl k štěstí mému.

Odejde.

Výjev třetí.

Cela bratra Lorenza.

Vejde Bratr Lorenzo s košíkem v ruce.

Bratr Lorenzo. Na mračnou noc se sivé jitro směje,

jasnými prouhami se oblak skvěje;

tma pestrá jak opilec vrávorá

před vozem ohnivého Titana:

než slunce palčivé do výše vzejde,

den okřeje, a noční rosa sejde,

ten košík jedovatým bylením

a draho-šťávným květem nakupím.

Zem, matka přírody, je její rov,

a plodným lůnem je zas hrobu krov;

co dítek v lůně jejím zrozených

vidíme ssáti z prsou mateřských!

Mnoho jich přemnohými cnostmi slyne,

všem něco dáno, každému však jiné.

Velmocnou sílu v svém přirození

má kámen, rostlina a bylení:

zem nezrodila nic tak špatného,

by též neneslo něco dobrého;

ač každé dobré, svému povolání

se odrodíc, v zlé padne užívání:

zlé užití cnost samu v necnost mění,

a skutek necnosti zas dodá ceny.

Týž něžný květ pod korou mladistvou

ukrývá jed a sílu hojivou:

povoněním okřeje každá žíla;

okušením mře srdce, cít a síla.

V bylině i v člověku dva mocnáři,

zlá vůle s dobrotou se stále sváří;

a zlé-li dobrému se nepoddá,

tož smrti rak bylinu uhlodá.

Vejde Romeo.

Romeo. Dobrý den otče!

Bratr Lorenzo. *Benedicite!*

Ký rání hlas tak sladce vítá mne?

Můj synu, oč že nepokojně spáváš,

když loží již tak časně s bohem! dáváš:

jen oko starců v péči stále bdí,

a kde je péče, tam sen nehostí;

však mladík, lehké myslí, nezmožen

když usne, tu hned vládne zlatý sen.

Dle rání doby soudím s jistotou,

že's buzen byl jakous nestřídmotou:

či raděj, abych v bludu nezůstal –

můj Romeo v lůžku noci nepřespál.

Romeo. Tak jest; noc byla sladší nad vše jiné.

Bratr Lorenzo. Bůh hříchy odpusť! šel jsi k Rozalině?

Romeo. Ne k Rozalině, otče duchovní;

již neznám jména toho soužení.

Bratr Lorenzo. Ty's dobrý syn můj: kde jsi ale byl?

Romeo. Povím to, bys otázku uspořil.

Já byl u nepřitele pohostěn,

a nenadále od ní poraněn,

kteřou jsem sám ranil: tu ránu dvoji

tvá pomoc a tvůj svatý úřad zhojí:

já neznám záští, otče; neboť, hle!

má prosba tkne se též nepřitele.

Bratr Lorenzo. Mluv prostě, synu, ať ti rozumím;

hádanku záhadně jen rozhřeším.

Romeo. Nu tedy prostě, láska srdce mého

plá k dceři Kapuleta bohatého:

a ona ke mně hoří, jak já k ní;

vše smluveno, jen smlouvu svatební

sám musíš posvětit. Kdy, jak, a kde

jsme vyměnili sliby zasnubné,

dovíš se po cestě; jen nevzdoruj,

a ještě dnes nás oddej, otče můj.

Bratr Lorenzo. Svatý Františku! jaká proměna!

Tak brzo Rozalina milená

v nepamět klesla? Mládí miluje

bez srdce, jen co oko spatřuje.

Jezu Marie! co tu slzí bylo,

pro Rozalinu bledé líce mylo!

Co slaných potoků jsi unořil

nadarmo, abys lásku osvěžil!

Mrak vzdechů tvých na slunci nerozplynul,

tvůj stesk v mém uchu stárem nepohynul;

hle! na tvém líci visí nesmytá

až dosud stará slza prolitá.

Byl-li's to sám, a tvůj-li byl ten žal,

je jisto, že's pro Rozalinu lkal:

tak jsi se změnil? učíš výrok krátký –

necht' žena klesá, je-li muž tak vrátký.

Romeo. Pro Rozalinu často jsi mně lál.

Bratr Lorenzo. Jen že jsi bláznil, ne že's miloval.

Romeo. Vždy chtěl jsi, abych lásku pohrobil.

Bratr Lorenzo. Ne abys jinou z hrobu probudil.

Romeo. Nežehrej: ta co v srdci mém se skvěje,

dar za dar, lásku za lásku mi přeje:

jak jinak ona.

Bratr Lorenzo. Její srdce znalo,

že tvé jen z paměti vše přečítalo.

Pojď, větroplášku, ať ti prominu

a pomohu, pro jednu příčinu;

ze svazku vašeho snad blaho vzejde,

a spor domácí v čistou lásku přejde.

Romeo. Ó! pospěš, pojď: já nemám nikde stání.

Bratr Lorenzo. Jen pomalu: rád padá kdo uhání.

Odejdou.

Výjev čtvrtý.

Ulice.

Vejde Benvolio a Merkucio.

Merkucio. U čerta, kam se asi Romeo děl? –

Což nebyl doma celou noc?

Benvolio. Ne u otce: ptal jsem se sloužícího.

Merkucio. Ta bledá tvrdošrná Rozalina

jej sužuje, že přijde o rozum.

Benvolio. Tybalt, starého Kapuleta krevný,

poslal mu list do otcovského domu.

Merkucio. Vyzvání, na mou věru.

Benvolio. Romeo na to odpoví.

Merkucio. Na psaní může odpovědět každý, kdokoliv psát umí.

Benvolio. Ne ne, on odpoví písaři, že jednou vyzván nedá se dvakrát zváti.

Merkucio. Ach, ubožák Romeo je už dávno mrtev! proboden černým okem bílé dámy; skrze ucho prohnán zamilovanou písní; prostředek srdce jeho rozštěpen šipkou slepého lukostřelečka; – a je on s to, aby Tybalta podstoupil?

Benvolio. A kdo je Tybalt?

Merkucio. Něco lepšího nežli kocour v radě zvířat, ¹⁶ to vám mohu světit. Ó! tobě srdnatý maršal všech zdvořilostí. On se potýká jako byste z not zpíval, hledí si taktu, rozměru a mezery; vydrží půl pausy, a pak jedna, dvě, tři – již máte ránu v prsou: pravý to zabiják hedvábného knoflíku, duelant, duelant; pán z prvního domu, podlé prvního a druhého artikule. Ah, nesmrtelné *passado!* to *punto reverso!* *trefa!* –

Benvolio. Jak to?

Merkucio. Morová rána na ty šprymovné, šeplavé, pitvorné fantasty! Jaké nové fráse vyzvukují! – Můj Jezu, famosní želízko! – famosně urostlý pán! – famosní kurva! – Není-li to věc žalostivá, praděde, že nás ty cizinské mouchy tak obtěžují, takoví fintilové, takoví *pardonnez-mois*, kteří na nové modě tak pevně visí, že už na staré lavici pohodlně sedět neumějí. Ó, ty jejich *bons, bons!*

Vejde Romeo.

Benvolio. Tu jde Romeo, tu jde Romeo.

Merkucio. Bez jisker, jako sušený slaneček. – Ó maso, maso, jak jsi zmisalo! – Teď miluje verše, v nichž Petrarka rozplýval: proti jeho dámě je Laura kuchyňská děvka; – hrome, ta měla lepšího milence za rýmovníka: – Dido je machna; Kleopatra cikánka; Helena a Hero, cuchty a nevěstky; Thisbe, sivooká sice neb cosi podobného, to ale nic neplatí. – Signor Romeo, *bon jour!* tu máte francouzské pozdravení k vašim francouzským plundrám. Vy jste nám dnes v noci hezký kousek vyvedl.

Romeo. Dobré jitro vám oběma. Jaký kousek jsem vám vyvedl?

Merkucio. Podvodný kousek: vy jste se odkradl, rozumíte?

Romeo. Opuštěte, milý Merkucio, měl jsem pilné jednání; a v takovém případě učiní člověk zdvořilosti násilí.

Merkucio. Chcete vlastně říci – v takovém případě musí člověk někdy kolenům násilí učinit.

Romeo. Totiž – k vůli zdvořilosti.

Merkucio. To se ti roztomile povedlo.

Romeo. Velmi zdvořilé vyjádření.

Merkucio. Ó, já jsem růže zdvořilosti.

Romeo. Místo růže jelení růžek.

Merkucio. Třebas.

Romeo. Tedy jsou moje špičaté třevíce také růžečky.

Merkucio. Trefný vtíp to: pusť se za ním až si třevíce ošoustáš; bude-li jednoduchý podešev rozšoustán, zůstaneš s holým vtípem jednoduše na holičkách.

Romeo. Ó jednoduchý vtípe ducha jednoduchostí jediného!

Merkucio. Pomoz, milý Benvolio, můj vtíp umdlévá.

Romeo. Bič a ostrohu, bič a ostrohu; sice zvolám vyhráno.

Merkucio. Ne, dá-li se náš vtíp do hry na divoké husy, je po mně veta; ty máš v jednom prstu více divokosti než já ve všech pěti, jistotná pravda. Pustil jsem se s tebou za husou?

Romeo. Kdykoliv jsi se za mnou pustil, držel jsem tě za husu.

Merkucio. Za ten vtíp tě do ucha štípnu.

Romeo. Husičko, neštípej.

Merkucio. Tvůj vtíp je kožené jablko v peprné omáčce.

Romeo. Jablko pečené husi teprv chuti dodává.

Merkucio. Tu máme teprv z kozí kůže vtíp, který se dá z jednoho palce na loket šířky vytáhnout.

Romeo. Tu šířku přitáhnu pak k huse, a ty budeš daleko široko rozhlášená husa.

Merkucio. Není-li to líp, než abysi zamilovaně vzdychal? teď jsi družný hoch, teď jsi opět Romeo; teď ukazuješ co umíš, uměním a přirozením: taková potrhlá láska podobá se

velikému bláznů, který sem tam se potlouká, a neví jak má svou zbroji do pošvy strčit.

Benvolio. Bude-li pak tomu konec?

Merkucio. Ty hladiš proti srsti, že konci přeješ.

Benvolio. Sice bude tvůj konec příliš dlouhý.

Merkucio. Chyba lávky! Já bych ho byl krátký udělal; jsa s koncem na samém gruntu, chtěl jsem celou věc mimo sebe pustit.

Romeo. Tu je nová látka.

Vejde Kojná a Petr.

Merkucio. Plachta, plachta!

Benvolio. Dvě, dvě; košile a podolek.

Kojná. Petře!

Petr. Tu jsem!

Kojná. Mou vějičku, Petře.

Merkucio. Aby si tvář zakryla, milý Petře; její vějička je mnohem krásnější.

Kojná. Dej vám Pánbůh dobré jitro, pánové.

Merkucio. Dej vám Pánbůh dobrý večer, spanilá paničko.

Kojná. Máme již večer?

Merkucio. Nic jinak, pravím vám; nestydatá rafička na vašich hodinách ukazuje dvanáctou.

Kojná. Fuj na vás! co jste mi za člověka?

Romeo. Člověk, paničko, kterého bůh stvořil, aby sám sebe mořil.

Kojná. Na mou věru, výborně řečeno. – Aby sám sebe mořil, nebylo to tak? – Pánové, nemohla bych se od někoho z vás dovědět kde najdu mladého Romea?

Romeo. Mohu vám zprávu dát; a však mladý Romeo, až ho najdete, bude již starší než byl když jste ho hledala. Já jsem nejmladší téhož jména, protože horšího nebylo.

Kojná. Dobře řečeno.

Merkucio. Jak! horšímu říkáte dobře? to jste dobře pochopila, na mou věru; moudře, moudře.

Kojná. Jste-li Romeo, pane, ráda bych s vámi soukromě promluvila.

Benvolio. Ona ho odvede někam na večeri.

Merkucio. Svodnice, svodnice! Ha ho!

Romeo. Co jsi vyzdvihl?

Merkucio. Není to zajíc, příteli; leda zajíc v postní paštěce, zvětralý a plesnivý než se dojí.

Starý zajíc plesnivec,

Starý zajíc plesnivec,

Chutná jedno v suchý den:

Starý zajíc plesnivec

Nestojí však za štipec,

Je-li plísni potažen. –

Romeo, přijďte k otcí? chceme tam obědvat.

Romeo. Přijdu za váma.

Merkucio. S bohem! stará paničko, s bohem! pěkníčko, pěkníčko, pěkníčko.

Merkucio a Benvolio odejdou.

Kojná. Jděte si s bohem! – Prosim vás, jaký to byl nestydatý tovaryš, plný kliček a taškárství?

Romeo. Člověk, kojná, jenž sám sebe rád poslouchá a za minutu víc řeči nadělá, než co by za měsíc zastat mohl.

Kojná. Chce-li se do mne pouštět, já mu brky srazím, kdyby byl sebe doskočnější, a kdyby dvacet takových Janků přišlo; a nemohu-li já, udělá to kdo jiný. Ten prašivec! já nejsem žádná jeho fíflena; já nejsem žádná jeho kamarádka. – A ty při tom stojíš, a nedbáš, třeba by ledajaký chlap svou choutku se mnou provodil?

Petr. Já neviděl, aby byl někdo svou choutku s vámi provodil; sice bych byl chutě zbraň vytáhl, to mně můžete věřit. Já umím tak dobře vytáhnout jako kdo jiný, udá-li se příležitost k poctivé pranici, a je-li právo na mé straně.

Kojná. Nu, přebudiz bože! tak jsem se rozzlobila, že se každá žíla ve mně třese. – Ten prašivec! – Prosim vás, pane, na slovíčko; a jak jsem pravila, mladá slečna moje poslala mě,

abych vás šla hledat: co jsem vám měla vyřídít, nechám za
lubem; přede vším ale se musím vyznat, kdybyste ji chtěl za
blázna míti, jak lidé říkají, nebylo by to příliš hezké
chování, jak lidé říkají, slečna je ještě mladá; a protož,
kdybyste k ní chtěl býti dvojího srdce, zle byste takové
slečně posloužil, a nebylo by to srdečné jednání.

Romeo. Kojná, vyříd' mou úctu milostivě slečně tvé. Já ručím,
—

Kojná. Dobrá duše! na mou věru, všecko jí to povím. Božičku!
bude to radosti.

Romeo. Co jí povíš, kojná? ty nedáváš pozor.

Kojná. Nu, povím jí, — že ručíte; jak se mi zdá, je to šlechetné
slovo.

Romeo. Vyříd' jí, aby nějak hleděla
dnes odpoledne přijít k zповědi;
až ji Lorenzo v cele vyzpovídá,
budeme oddáni. Zde od cesty.

Kojná. Ne, pane, věru; ani haléře.

Romeo. Jdiž pak; jen to přijmi.

Kojná. Dnes odpoledne? dobře, jistě přijde.

Romeo. A počkej, milá kojná, za klášterem:
as za hodinu přijde sloužící,
a dá ti z provazů pletený žebřík;
po němžto na vrchol svých radostí
musím být veden v noci tajemně.
Buď zdráva! — Věrnost tvou ti nahradím.
Buď zdráva! Vyříd' slečně úctu mou.

Kojná. Bůh v nebesích rač požehnat! — Však slyšte.

Romeo. Co chceš, rozmilá kojná?

Kojná. Je sloužící váš věren? Vždyť se ví,
dva bez třetího zmlčí tajemství!

Romeo. Ó věř, můj sloužící je jako skála.

Kojná. Dobře tedy; moje slečna je nejlíbeznější dáma —
Božičku! — když byla ještě malé švitořivé děcko, — Ó! —
V městě žije jakýsi šlechtic, jménem Paris, ten by se rád do
toho člunku zaháčil; ale, ty milá dobroto, ona se raděj
podívá na žabu, na živou žabu, nežli na něj. Někdy ji začnu
škádlit, a řeknu, že je Paris nejhezčí mužíček; ale můžete
mně věřit, jak to z úst vypustím, zbledne jako nejbělejší
roucha na celém světě. Nezačíná rozmarina a Romeo touže
literou?

Romeo. Co z toho? oboje literou *R*.

Kojná. Ah, čtveráku! to vrčí jako pejsek. *R* se hodí — — Ne: já
vím, že to jinou literou začíná; a ona má na to roztomilé
připovídky, na vás a na rozmarinu, že by vám srdéčko
skákalo, kdybyste to slyšel.

Romeo. Vyříd' slečně že se jí poručím.
Odejde.

Kojná. Ovšem, sto tisíckrát. — Petře!

Petr. Tu jsem.

Kojná. Jdi napřed, rychle.

Odejdou.

Výjev pátý.

Zahrada Kapuletova.

Vejde Julie.

Julie. Když jsem poslala kojnou, bilo deset;
a za půl hodiny se chtěla vrátit.
Nemůže snad ho najít: — ne, to ne. —
Ó! kulhavá je: lásce měla by
jen myšlénka být poslem, desetkrát
rychlejší než slunečný paprsek,
když žene stíny s temných pohorků:
z té příčiny jen táhne Lásky vůz
dvé rychlo-perých holoubků, jen proto
má křídla větro-letný Kupido.
Již došlo slunce na vrch denní pouti;
a od devíti do dvanácti jsou
tři dlouhé hodiny, — přec ještě nejde.

By měla cit, a horkou mladou krev,
letěla by tak kvapně jako míc;
má slova by ji házela k milému,
a jeho ke mně:
lid starý dělá jakby mrtvý byl,
neb jako z olova jen líně žil.

Vejde Kojná a Petr.

Ó bože! tu jest. — Z cukru kojná! jak je?

Byla jsi u něho? Odešli sluhu.

Kojná. Jdi, Petře, čekej u dveří.

Petr odejde.

Julie. Líbezná kojná, — Proč tak smutně hledíš?

Novinu smutnou pověz vesele;
a je-li dobrá, kazíš sladkou hudbu,
že mně ji hraješ s tváří kyselou.

Kojná. Jsem umdlena, jen c[h]vilku počkejte. —
Mne bolí každý kloub! Byla to honba!

Julie. Byť's měla moje klouby, já tvou zprávu:
prosím tě, mluv; — rozmilá kojná, mluv.

Kojná. Ta náhlost! nemůžete chvilku čekat?
Což nevidíte snad, že nemám dechu?

Julie. Jak nemáš dechu, když máš tolik dechu,
abys mně zjevila — že dechu nemáš?

Omluva tvého prodlení je delší
než celá zpráva, kterou omlouváš.

Máš dobrou novinu, či zlou? to pověz;
jedno neb druhé, na ostatní počkám.

Spokoj mne, je-li dobrá nebo zlá?

Kojná. Aj, bylo to od vás sprostné zvolení; vy si neumíte muže
vybrat: Romeo! ne, nic to; tvář má sice hezčí nežli kdokoliv
jiný, ale oudy jsou nade vše ostatní; a jeho ruka, a noha, a
celá postava, — nedá se o tom sice mnoho mluvit, a však
nevím, co by se jim vrovnat mohlo. On není květ
zdvořilosti, — ale, chtěla bych za něj slíbit, že je tichý jako
beránek. — Krácej svou cestou, děvenko; k oslavě boží. — Já
řku, obědvala jste doma?

Julie. Ne, ne: to vše jsem dřív už věděla.
Co praví o svatbě? co o svatbě?

Kojná. Má hlava! bolí, klepe, jakoby se
na dvacet kusů chtěla rozskočit.

A záda moje. — Ach, ty záda moje!

Máte-li srdce, že mne posíláte,
abych si běháním smrt ulovila.

Julie. Jestli se dobře nemáš, jest mi líto.

Nejsladší kojná, mluv, co řek' můj milý?

Kojná. Váš milý praví jak muž šlechetný,
a dvorný, spůsobný, a hezounký,
a cnostný, jistě: — Kde je vaše máti?

Julie. Kde moje máti? — nu, je v pokoji;
kde pak má být? Jak divně odpovídáš:

„Váš milý praví jak muž šlechetný, —
Kde pak je vaše máti?“

Kojná. Matko boží!

Taková prudkost? Přijďte ještě jednou;
to je váš obklad na mé bolné hnáty?

Podruhé jděte sama s poselstvím.

Julie. Jaká to bída; — Pověz, co dí Romeo?

Kojná. Smíte-li pak dnes jíti k zповědi?

Julie. Smím.

Kojná. Pospěšte tedy k bratru Lorenzovi,
tam čeká, kdo vás pojme za ženu:
jak teď se bujná krev do tváří valí,
při každé zprávě jsou hned jako šarlat.
Spěchejte do kostela; já jdu jinam,
a přinesu vám žebřík, po němž milý,
až bude tma, do hnízda vyleze:
já mám se s nákladem vám k vůli plížit,
za to vás bude v noci břímě tížit.
Teď půjdu k jídlu: vy pospěšte k cele.

Julie. K celému štěstí! – s bohem, srdce skvělé!
Odejdou.

Výjev šestý.
Cela bratra Lorenza.
Vejde Bratr Lorenzo a Romeo.

Bratr Lorenzo. Nebe se usměj na posvátný sňatek,
by žal budoucích dob nás nekáral!

Romeo. Amen! ať přijde jakýkoliv žal,
on nepřemůže radostí, jež vážím
za krátkou minutu z jejího oka:
jen ruce naše svatým slovem spoj,
a láska-morná smrt ať činí seč jest;
mně stačí jen když svou ji nazvat smím.

Bratr Lorenzo. Tak náhlá rozkoš mívá náhlý konec,
a hyne v triumfu: jak prach a oheň
se políbením ztráví. Sladký med
přilíšnou lahodou se zoškliví,
a okušením chuť nám poruší:
buď střídmy; střídá láska stálost mívá;
spěch jakož váhavost se opozdívá.

Vejde Julie.

Tu jde již slečna. – Ó! tak lehkou nohou
se nevyšlape trvanlivý křemen:
milý by moh' po babím létě kráčet,
jež poletuje v bujném letním vzduchu,
a nepadnout; taká je lehkost jeho.

Julie. Duchovní zpovědníku, dobrý večer.

Bratr Lorenzo. Za nás dva, dcero, poděkuje Romeo.

Julie. Též jemu tak, by darmo neděkoval.

Romeo. Ach, Julie! je-li míra tvých radostí
tak plná jako má, a umíš-li je
výmluvněj slavít, oslad' dechem svým
okolní vzduch, a skvostná hudba hlasu
ať vysloví všemožné blaho, jímžto
nás oba milé setkání to daří.

Julie. Mysl, bohatší obsahem než slovem,
chlubí se podstatou, ne okrasou:
jen žebrák spočíst může cenu svou;
má láska věrná jest tak nadbytná,
že poklad můj se do půl sčíst nedá.

Bratr Lorenzo. Teď pojd'te se mnou, ať věc zkrátíme;
samota by vám ještě nesloužila,
dokud vás církev svatá nespojila.

Odejdou.

Jednání třetí.

Výjev první.

Náměstí.

Vejde Merkucio, Benvolio, Páže a sloužící.

Benvolio. Milý Merkucio, prosím tě, pojd' stranou:
je horko, Kapuletové jsou venku,
jestli se sejdem, nevyhnem se rvačce;
při takém parnu krev divoce kypí.

Merkucio. Ty's mi též takový panáček, který jak mile jen do
hospody přes práh kročí, mečem na stůl udeří, a zvolá „Dej
bůh, aby nebylo tebe potřebí!“ a sotva že druhá sklenice
svou povinnost vykoná, již sklepníka klepe, ač toho
skutečně potřebí není.

Benvolio. Já že bych byl takový panáček?

Merkucio. Jdiž, ty jsi tak z prudka nakvašen, jako který koliv
Janek italský; tak popudlivá je tvá prudkost, a tak prudká je
tvá popudlivost.

Benvolio. Toť asi jedva?

Merkucio. Ne, kdybyste byli jen dva, v krátkce by nám žádného
nezbylo, protože by jeden druhého pobil. Ty! ty se dáš do
člověka, má-li na Bradě o jeden vlas více nebo méně, nežli
ty. Ty se dáš do člověka, že lískové ořechy louská, nemaje
žádné jiné příčiny, leda že jsou oči tvoje lískové barvy.

Které oko, krom takového oka, spískalo by takový svár?
Tvá hlava je plná svárů, jako vejce plné žlutouku; ačkoli
hlava tvá při svárech bitím tak zjalověla, jako větrné vejce.
Ty jsi se dal do člověka, že na ulici kašlal, protože zbudil
tvého psa, který na slunci dřímá. Nepustil jsi se do
krejčího, že nosil před Velkonocí novou kazajku? a do
kohos jiného, že si nové třevíce starou pentlí vázal? a ty
mně chceš naučení dávat, jak se mám svárům vyhýbat!

Benvolio. Kdybych byl k svárům nakloněn jako ty, koupil by
každý svobodné léno mého života jen na hodinu a na čtvrt.

Merkucio. Svobodné léno? Ó lenochu!

Benvolio. Svou hlavu sázím, tu jdou Kapuletovci.

Vejde Tybalt a jiní.

Merkucio. Svou patu sázím, málo o to dbám.

Tybalt. Já s nimi promluví, zůstaňte při mně. – Dobrý den!
jedno slovo s jedním z vás.

Merkucio. A jenom jedno slovo s jedním z nás? Přidejte ještě
něco; udělejte z toho jedno slovo a jednu ránu.

Tybalt. Pane, k tomu budu brzy hotov, dáte-li mně příčinu.

Merkucio. Nemohl byste si bez dáni nějakou vzítí?

Tybalt. Merkucio, ty si s Romeem notuješ. –

Merkucio. Notuješ! jak! chtěl bysi z nás udělat šumaře?chceš-
li z nás míti šumaře, budeš muset skřipky poslouchat: tu je
můj smyčec, podlé toho budete tancovat. Hrode! notuješ!

Benvolio. My tu všem lidem vůči mluvíme:

buď jděte někde na soukromé místo,
neb o své stížnosti jednejte chladně;
odstupte; zde se každý na nás dívá.

Merkucio. Oči jsou k dívání, nechať se dívá:
já k vůli nikomu ani se nehnu.

Vejde Romeo.

Tybalt. Jdi s pokojem. Zde ten mně líp poslouží.

Merkucio. Ať visím, nosí-li on barvu vaší:

do boje arcí půjde za vámi;
a v tom smyslu Vašnosti – poslouží.

Tybalt. Má láska k tobě, Romeo, nedovolí
lepšího slova užít, než – Ty's padouch.

Romeo. Tybalte, příčina mé lásky k tobě
překáží hněvu, který by se slušel
na toto pozdravení: – padouch nejsem;
jdi s bohem! vidím z toho, že mne neznáš.

Tybalt. To, chlapče, potupy tvé neomluví,
kterou's mně učinil; stůj, vytas meč.

Romeo. Přisám bůh! nikdy jsem tě nepotupil;
ba víc tě miluji než myslit můžeš,
dokavad neznáš lásky příčinu:
s tím, milý Kapulete, – zvu tě rád
tím jménem jako svým, – buď spokojen.

Merkucio. Ó tichá, nectná, mrzká pokora!

Nu, *la stoccata* zas to napraví.¹⁷

Tasí meč.

Tybalte, myšilove, projdem se?

Tybalt. Co žádáš ode mně?

Merkucio. Milý králi kočičí, nic jiného než jeden z devíti
životů vašich; s tím po své vůli zatočím, a vida jak se dále
zachováte, ostatních osm do sucha vám vypráším. Máte
chuť meč svůj z koženice za uši vytáhnout? pospěšte, než
bude venku, dostanete od mého něco za uši.

Tybalt. Stojím k službám.

Dobývá meč.

Romeo. Ušlechtilý Merkucio, zastrč meč.

Merkucio. Teď, pane, vaše *passado*.

Potýkají se.

Romeo. Benvolio, vytas; sraž jim jejich zbraň. –

Fuj, hanba, páni; nechte násilí! –
Merkucio, – Tybalte, – princ výslovně
zakázal spory v ulicích veronských. –
Stůj Tybalte! – milý Merkucio!

Tybalt a jeho stranníci odejdou.

Merkucio. Jsem poraněn; –

Hrom aby do těch domů! – Hotov jsem: –

Je pryč, nic neutržil?

Benvolio. Jak! jsi raněn?

Mercucio. Jen poškrábán, jen poškrábán; však dost je. –

Kde je mé páže? – Šelmo pro hojče.

Páže odejde.

Romeo. Buď dobré mysli, muži; rána nemůže být těžká.

Merkucio. Ne, ani tak hluboká jako studnice, ani tak široká jako kostelní vrata; ale je jí právě dost, a vystačí: ptejte se zejtra po mně, a najdete muže složeného. Na tomto světě mohu býti s nasolením spokojen. – Hrom aby do vašich domů! – Pět ran! ten pes, ta krysa, ta myš, ten kocour, člověka tak na smrt poškrábat! takový tlučhuba, lotr, padouch, který se podlé aritmetiky potýká! – U čerta, proč jste se mezi nás vmísil? Pod vaši rukou byl jsem raněn.

Romeo. Můj úmysl byl dobrý.

Merkucio. Pomoz mi někam do domu, Benvolio,

sic omdlím. – Aby hrom ty vaše domy!

Potravu červům ze mne udělaly:

tu jest to, a sic notně: – Vaše domy!

Merkucio a Benvolio odejdou.

Romeo. Týž šlechtic, princův blízký příbuzný,

můj pravý přítel, k smrti poraněn

mně k vůli; moje čest od Tybalta

potupou zhyzděna, an před hodinou

se stal mým strýcem. – Ó rozmilá Julie!

tvá krása zrodila mou zženštilost,

a vzala tvrdost ocelové síle.

Benvolio se vrátí.

Benvolio. Ach, Romeo! náš Merkucio je mrtev;

ten statný duch se nesl k oblakům,

an příliš časně světem pohrdal.

Romeo. Nad příštím visí černá opona;

co týž den začal, druhý dokoná.

Tybalt se vrátí.

Benvolio. Zde opět přichází ten zlostný Tybalt.

Romeo. Živ! v plné slávě! a Merkucio zabit!

Vzleť k nebesům, povážná jemnoto!

Plameno-zraká vzteklost buď mým vůdcem! –

Teď vezmi, Tybalte, padoucha nazpět,

jejž jsi mně před tím dal; Merkuciův duch

je nedaleko jen nad naší hlavou,

a čeká, aby tvůj ho provodil:

buď ty, neb já, neb oba půjdem s ním.

Tybalt. Ty's mu zde tovaryšil, bidný chlapče,

ty půjdeš s ním.

Romeo. Tím se to rozhodne.

Potýkají se; Tybalt padne.

Benvolio. Pryč, Romeo! prchni!

Lid ve městě je zhůru, Tybalt mrtev: –

co stojíš zamyšlen: – budeš-li zatknut,

vydá princ ortel smrti. – Prchni jen.

Romeo. Za blázna má mě osud.

Benvolio. Z města ven!

Romeo odejde.

Vejdou měšťané a jiní.

1. Měšťan. Kam běžel ten, co usmrtil Merkucia?

Vrah Tybalt! kdo ho viděl utíkat?

Benvolio. Zde leží Tybalt.

1. Měšťan. Musíte se vzdát;

ve jménu knížete vás odvedem.¹⁸

Vejde kníže s družinou; Montek, Kapulet, jich manželky, a jiní.

Kníže. Kdo byl té hádky mrzkým počátkem?

Benvolio. Ó kníže! dovol abych zprávu dal,

jak se ten přenešťastný spor byl stal:

týž mrtvý, zavražděn od Romea,

zabil ti přítele Merkucia.

Hraběnka Kapuletová. Tybalt, můj strýc! – Ó dítě bratra mého!

Ó kníže! Choti můj! Krev příbuzného

je vylita! – Ty, kníže, trestáš vinné,

za naši krev, krev Monteků ať plyne. –

Ó strýc můj!

Kníže. Benvolio, kdo počal svár krvavý:

Benvolio. Zde Tybalt od Romea zabítý;

lahodným slovem připomínal Romea,

jak marná je ta hádka; hrozil hněvem

Milosti vaší: – všecko to, hlas jemný,

zrak tichý, noha skromně ukloněná,

nezřízeného vzteku Tybaltova

neztíšilo, jenž ani slyšet nechtěl

o pokoji, a ostrým ocele

hnal proti prsoum mužného Merkucia;

ten, v ohni, vrací smrtelný ráz za ráz,

a jednou rukou, s mužnou hrdostí,

odráží chladnou smrt, a druhou zpět ji

k Tybaltu posílá, jenž dovedně

ji odmršťuje. Romeo volá hlasně,

„Ustaňte, přátelé!“ a, hlasu spěšněj,

obratnou paží zhoubné meče srazí,

a letí mezi ně; pod jeho rukou

dal Tybalt lichou ránu životu

Merkucia udatného, a pak uprch’:

za chvíli však se vrátil k Romeovi,

jenž nyní teprv pomstu na se vzal,

a bleskem byli v sobě; než jsem mohl

meč dobýt, bych je rozved’, klesl Tybalt;

on vida Romeo uprch’ z města ven.

Nedím-li pravdu, chci být usmrčen.

Hraběnka Kapuletová. An domu Montekův je příbuzný,

a mluví lež, jsa z lásky falešný.

dvacet jich v mrzkém sporu zápasilo,

všech dvacet jeden život jen ubilo.

Hleď, kníže, bys dle práva ortel dal,

a Romeo jako Tybalt za své vzal.

Kníže. Jej Romeo zabil, on Merkucia;

kdo náhradu za dráhou krev mi dá?

Montek. Ne Romeo, jenž Merkuciův přítel byl;

on vzal, co zákon byl by učinil,

Tybaltův život.

Kníže. Za to zlosynství,

vyřkneme nad ním ortel vyhnanství:

mne samého se vaše záští týká;

již krve má z divých bojů vašich stříká;

za to vás vše chci tak pokutovat,

že budete mou ztrátu litovat.

Omluv a proseb nebudu již dbáti,

byste se za hřích v slzách chtěli káti;

těch nechte: Romeo ať nemešká,

sice ho zastihne smrt přetěžká.

Odneste tělo; co chcem ať se stává:

ten vraždí sám, kdo vrahům milost dává.

Odejdou.

Výjev druhý.

Pokoj v domě Kapuletovu.

Vejde Julie.

Julie. Jen cválem, blesko-nozí komoni,¹⁹

k příbytku Phoebovu; takový vozka

jak Phaeton šlehal by vás k západu,

a přivedl by rychle mračnou noc. –

Rozestří hustou záslonu, ó noci,

pěstounko lásky! aby poběhlík

zamhouřil oči své, a Romeo

mi do náručí tiše, tajně vletěl! –

Milencům svítí k lásce obřadům

jich vlastní krása; je-li láska slepá,
 hodí se dobře k noci. – Cudná noci,
 ty prosto-šatá paní, celá v smutku,
 pojď, uť mě jak bych výhru ztratila,
 kde každý vsadil čisté panenství:
 zakukli černým pláštěm divou krev mou,
 [j]ež pere do tváří; až plachá láska
 se zmuží, a své věrné konání
 uzná za pouhou cudnou nevinost.
 Pojď, noci! Romeo, pojď! ty's v noci den!
 na křídlech noci budeš bělejší
 než padlý sníh na těle havrana. –
 Pojď noci drahá, milá, černobrvá,
 přiveď mi Romea: když jednou umru,
 pak si ho rozděl na malinké kvězdy;
 on noci tvář tak sličně uzdobí,
 že celý svět jen noc si zamiluje,
 a skvělé slunce ctíti přestane.
 Já ovšem koupila si lásky dům,
 však nejsem v držení; prodána jsem,
 leč bez užití. Týž den tak je nudný,
 jak netrpělivému děcku noc
 před svátkem, dostalo-li nové šaty,
 a nemůže jich vzíti. Tu jde kojná,
Vejde Kojná s provazovým žebříkem.
 a nese noviny; mluví-li jazyk
 jen jméno Romeo, jsou to zvuky z nebes. –
 Nu, kojná, jak je? neseš provazy,
 pro něž tě Romeo poslal?

Kojná. Provazy, ba.

Hodí je na zem.

Julie. Ach! jaké zprávy? proč rukama lomíš?

Kojná. Čas boží! mrtev, mrtev je!

Julie. Můž' nebe být tak závistivé?

Kojná. Romeo

jen může, nebe nemůže. – Ó Romeo –
 Kdo by si to byl myslil? – Romeo –

Julie. Jaký jsi ďábel, že mne takto mučíš?

To trápení ať v krutém pekle řve.
 Je Romeo sám svůj vrah? jen řekni *je*,
 to pouhé slůvko *je* otráví hůř
 než smrtonosné oko basiliska:
 já nejsem já, musím-li slyšet *je*,
 zavřel-li oči své, bys řekla, *je*.
 Mluv, je-li zabít, *je*; není-li, *ne*:
 zvuk krátký určí žal neb blaho mé.

Kojná. Já ránu viděla, na vlastní oči, –
 Bopomozi! – na jeho mužných prsou:
 žalostné, krvavé žalostné tělo;
 bledé jak popel, krví zbarvené,
 saminkou krví; – pohledem jsem mdlela.

Julie. Ó pukni, srdce! – bídné, pukni rychle!
 Do vazby, oči; k svobodě nehleďte!
 Ničemná zemi, odřekni se země;
 ukonči zde svůj běh, ať s Romeem
 na jedněch marách sobě ustelem!

Kojná. Ó Tybalt, Tybalt! nejlepší můj přítel:
 ó dvorný Tybalt! ušlechtilý pán!
 Proč jsem jen smrti tvé se dočkala!

Julie. Odkud zas tato bouře protivná?
 Je Romeo zavražděn? a Tybalt mrtev?
 nejdraší strýc, a ještě dražší manžel? –
 Zni, strašná troubo, ke dni soudnému; –
 kdo moh' by žítí, jsou-li ti dva mrtvi?

Kojná. Mrtev je Tybalt, Romeo vypovězen:
 vypovězen je Romeo, že ho zabil.

Julie. Probůh! – krev Tybaltovu prolil Romeo?

Kojná. To učinil: žel nám! to učinil.

Julie. Ó hadí srdce, kvítím pokryté!

Bydlel již drak v tak pěkné jeskyni?
 Spanilý tyrane! andělský d'áble!
 holubí vráno! vlčí beránku!
 ohavná podstato božského vidu!
 Ty's pravý opak, co se právě zdáš;
 prokletý svatý, zlosyn poctivý! –
 Ó, přírodo! co's v pekle dělala,
 když jsi ukryla ducha d'áblova
 v smrtelném ráji tak sličného těla? –
 Byla již kniha s obsahem tak mrzkým
 tak pěkně vázaná? Smí podvod bydlet
 v tak skvostném palácu?

Kojná. Svět nezná víry,
 cti, ani pravdy; falešní jsou všichni,
 ničemní, křivo-přisežní pokrytci. –
 Ach! kde je sluha? dej mi *aqua vitae*: –
 tou bídou, zármutkem a žalem stárnu.
 Na Romea fuj!

Julie. Jazyk ti oprýskej
 za toto přání! k hanbě není zrozen.
 Hanba se hanbí dlít na jeho čele;
 na tomto trůnu čest se korunuje
 za samovládce veškerého světa.
 Ó, jak jsem nelidsky jej plísnila!

Kojná. Chcete dát vrahu strýce dobré slovo?

Julie. Mám mluvit potupně o choti svém?
 Ach, ubohý můj, který jazyk bude
 lahodit jménu tvému, když jsem já
 je zhyzdila, tvá žena od tří hodin? –
 A však, zlý muži, proč jsi strýce zabil?
 Zlý strýc ten byl by zabil chotě mého:
 nemoudré slzy, zpět k svým pramenům;
 poplatná krůpěj vaše patří žalu,
 již, omylem, vzdáváte radosti.
 Můj manžel žije, jež chtěl Tybalt zabít;
 a Tybalt, jenž chtěl chotě zabít, padl.
 To vše je potěšné; proč tedy pláču?
 Aj, horší slovo, než smrt Tybaltova,
 mne zabilo. Chci na ně zapomenout;
 však ono tíž[í] paměť mou jak vina
 pekelných skutků mysl hříšníka.
 Tybalt je mrtev, Romeo – vypovězen!
 Vypovězen, to slovo – vypovězen,
 zabilo deset tisíc Tybaltů.
 Smrt Tybaltova bylo žalu dost,
 kdyby byl zde se ukončil: aneb, –
 žel trpký miluje-li společnost,
 a musí-li se družiti k jiným žalům, –
 proč nepřidala k slovu – Tybalt mrtev –
 tvůj otec, tvoje máti, nebo oba?
 To vše by zbudilo jen všední nářek.
 Však k závěrku po smrti Tybaltově, –
 vyhnán je Romeo! – tím vyslovením
 je otec, matka, Tybalt, Romeo, Julie,
 vše zabito, vše mrtvo: – Romeo vyhnán! –
 Smrt toho slova nezná ukončení;
 a nevýslovné jest mé utrpení. –
 Kde je můj otec, kojná, a kde máti?

Kojná. Nad Tybaltem budou teď nařikati.
 Chcete-li k nim, já vás tam dovedu.

Julie. Slzami rány jeho smývají?
 až uschnou, mé za Romea roztají.
 Odnes ten provaz. – On je ošizen
 jak já, nebť Romeo je vypovězen:
 to k lůžku mému cesta býti měla,
 a já teď umru, pana odovělá.
 Pojď, pojď; bez Romea v loži svatebním
 nevinost svou teď smrti zasvětim!

Kojná. Jděte do ložnice; já najdu Romea,

aby vás potěšil: – neb vím kde jest.
Poslyšte, Romeo přijde v noci k vám:
jdu k Lorenzovi; jinde ho není.

Julie. Hledej ho; prsten že mu posílám,
by přišel k poslednímu loučení.
Odejdou.

Výjev třetí.

Cela bratra Lorenza.

Vejde Bratr Lorenzo a Romeo.

Bratr Lorenzo. Pojď Romeo; pojď sem, muži zděšený:
strast zamilovala tvou výbornost,
a neštěstí se s tebou oddalo.

Romeo. Nu, otče? jak zní princův rozsudek?
ký žal chce za ruku mne pojmout, jehož
dosavad neznám?

Bratr Lorenzo. V trpkém tovaryšstvu
můj dobrý syn již dávno zdomácněl:
nesu ti zprávu, jak princ rozsoudil.

Romeo. Není hlas soudu jeho soudný den?

Bratr Lorenzo. Z úst jeho vanul výrok mírnější,
ne těla smrt, jen těla vyhnanství,

Romeo. Ha! vyhnanství? smiluj se, řekni – smrt.
Vyh[n]anství děsí zrakem hroznějším
než sama smrt: nezděstuj – vyhnanství.

Bratr Lorenzo. Ty jenom tu z Verony vyhnán jsi.
Spokoj se, svět je širý daleký.

Romeo. Jiného světa není krom Verony;
jen muka, očistec, ba samo peklo.
Vyhnáný odtud ze světa je vyhnán,
a klatba ta je smrt; – „vyhnán“ je smrti
nevlastní jméno. Říkej smrti – „vyhnán“,
stínáš mi hlavu zlatou sekou, a
a usmíváš se na vražednou ránu.

Bratr Lorenzo. Smrtnelný hřích! Ukrutná nevděčnost!

Tvou vinu stíhá zákon smrti; kníže
však ve své dobrotě ujal se tebe,
a zákon stranou klada proměnil
to černé slovo smrt ve vyhnanství:
toť velká milost, již ty nevidíš.

Romeo. Jen muka, žádná milost; nebe tam jest
kde Julia žije; každý pes i kočka,
malinká myš, a každá nicota
má tu své nebe, a smí na ni hledět;
jen Romeo nesmí. – Větší hodnota,
více dvornosti a důstojnosti žije
v hovadní mouše, nežli v Romeovi:
neb ona smí u drahé Julie
na bílý zázrak její ruky sednout,
a z retů krásti věčnou blaženost,
jež v nevinnosti panenské se rdějí,
jakoby hřích byl, že se líbají;
jen Romeo ale nesmí; on je vyhnán.

To muchám přáno, já však prchnout musím:
ty mají svobodu, já však jsem vyhnán.
A pravíš ještě, klatba není smrt?
Neměl jsi jedu, nože ostrého,
neb prudší smrti, – kdyby prudší bylo, –
než – vyhnán – bys mě zavraždil; jen – vyhnán?
Ó bratře! zaklenec to slovo v pekle
jen s úpěním pronáší: jak máš srdce,
jsa nábožník, duchovní zpovědník,
vin rozhřešitel, známý přítel můj,
abys mne pochroumal tím slovem – vyhnán?

Bratr Lorenzo. Nemoudrý muži, slyš jen málo slov.

Romeo. Budou to slova opět o vyhnanství!

Bratr Lorenzo. Bys moh' těch slov se hájit, dám ti zbroj
v neřesti sladké mléko, filosofii,
abys byl potěšen, jsa třeba vyhnán.

Romeo. Vždy ještě vyhnán? – Oběs filosofii:
není-li s to by Julii stvořila,
přenesla město, zvrhla princův ortel,
je za nic, nepomůže: nemluv víc.

Bratr Lorenzo. Teď vidím, šílenec že sluchu nemá.

Romeo. Jakž jinak, jestli moudrý zraku nemá?

Bratr Lorenzo. Dovol ať o tvém stavu rozmlouváme.

Romeo. Co necitíš, o tom ti mluvit nelze.
Kdybys v mém mládí byl, miloval Julii,
hodinu ženatý, vrah Tybaltův,
pln lásky jako já, a jak já vyhnán,
pak bys moh' mluvit, vlasy sobě rvát,
a na zem sebou vrhnout, jak já teď,
abys budoucí hrob si vyměřil.

Bratr Lorenzo. Vstaň; někdo klepe: Romeo, ukryj se.
Venku se klepe.

Romeo. Ne; leč by vzdechy srdce chorého
před okem zpytavým co mha mě skryly.
Klepání.

Bratr Lorenzo. Slyš, kterak klepou! – Kdo to? – Romeo,
vstaň;
ty budeš zatknut. – Jenom chvílku. – Vstaň;
Klepání.

běž do studovny. – Hne, hned. – Bože můj!
Jaká to zpozdilost! – Již jdu, již jdu.
Klepání.

Kdo to tak klepe? odkud jste? co chcete?

Kojná (*venku*). Jenom mě pusťte, povím vám co nesu:
já jdu od slečny Julie.

Bratr Lorenzo. Vítám vás.
Vejde Kojná.

Kojná. Ach, otče velebný, ach! povězte,
kde najdu pána slečny mé? kde Romea?

Bratr Lorenzo. Tam na zemi, svým vlastním pláčem spítý.

Kojná. Ó rovněž tak se vede slečně mé;
tak právě. Ó žalostná sympathie!
otrapný stav! Tak právě leží tam,
naříká pláče, pláče naříká. –
Ó vstaňte, vstaňte; jestliže jste muž:
pro Julii, k vůli ní pak vstaňte jen;
proč byste v tak hluboké Ach! měl klesat?

Romeo. Kojná!

Kojná. Ach pane! – Smrt uč[i]ní všemu konec.

Romeo. Mluvila jsi o Julii? jak se má?

Nemyslí, že jsem zastaralý vrah,
jenžto jsem dětství blaha našeho
pokálel krví jí tak příbuznou?
Kde jest? a co dělá? a co praví
má skrytá choť o lásky krutém losu?

Kojná. Nic nepraví, jen pláče, a jen pláče;
tu padne na lože; opět se vzbodí;
jmenuje Tybalta; pak volá Romea,
a znova klesne.

Romeo. Jakby jméno to,
z úst smrtícího děla střelené,
ji zabilo, jehožto kletá ruka
již strýce zabila. – Ó pověz, otče,
v které nehodné části toho těla
obývá jméno moje? pověz, abych
to nenávislné bydllo poplenil.

Vytasí meč.

Bratr Lorenzo. Drž ruku zoufalou: jsi-li pak muž?
tvá podoba volá, že jsi; tvé slzy
jsou zženštilé; divoké skutky tvé
nemoudrou vzteklost zvěře zvěstují:
nestvůrná žena, s muže tvárností;
potvorná zvěř, s tváří obou dvou!
Ty jsi mě zděsil: svatá řehole!
já soudil, že máš mysl v lepší míře.

Zabil jsi Tybalta? chceš sebe zabít?
 a zabít choť, jež v tvém životě žije,
 pekelným záštitím, které k sobě jevíš?
 Proč laješ porodu, nebi a zemi?
 Zem, nebe, porod stýkají se v tobě,
 a ty se najednou jich zbavit chceš.
 Fuj, fuj! ty hanbiš tvářnost, vtip a lásku,
 že, jako lichvář, ve všem bohat jsa,
 ničehož pravou měrou neužíváš,
 bys tvářnost, vtip a lásku ozdobil.
 Tvá vzácná tvář je z vosku podoba,
 statečné mužnosti odrodilá;
 tvé drahé lásky závazek je prázná
 jen křivopřísaha, zabije-li
 milenku, již si lásku zasvětil;
 tvůj vtip, ozdoba tvářnosti a lásky,
 však zpotvořen, být obou průvodcem,
 jak v pouzdru prach vojáka zpozdilého
 zapálí se tvým vlastním nerozumem,
 a vlastní ochrana tě roztrhá.²⁰
 Vstaň, muži, vstaň; tvá Julia je živa,
 již k vůli nedávno jsi mrtev byl;
 hle, jak jsi blažen: Tybalt chtěl tě zabít,
 ty's zabil Tybalta, jsa opět blažen:
 soud, smrtí hroze, stal se přítelem,
 a vyřknul vyhnanství; i v tom jsi blažen:
 tvůj hřbet je stížen blaha nákladem,
 a štěstí v plné kráse tobě dvoří;
 leč ty, jak nezvedené zlostné děvče,
 hněváš se na štěstí i na lásku.
 Varuj se, zle takový umírá.
 Jdi k milence, jak bylo určeno,
 vylez do ložnice, a potěš ji;
 jen neprodli až budou stráže státi,
 sic bys do Mantovy se nedostal,
 kde žítí máš, až najdem dobrou chvíli,
 prohlásit sňatek váš, příbuzné smířit,
 u prince milost vyprosit, a tebe
 s radostí dvacetkrát stotisícrou
 zas nazpět přivest, než byl zármutek,
 s kterým jsi odešel. – Jdi napřed, kojná:
 a vyříd', že se slečně poručím;
 ať pošle všechny v domě záhy spat,
 pečlivý žal je k tomu nakloní,
 a Romeo přijde.

Kojná. Ó Bože můj! celou noc chtěla bych
 tu stát, a dobrou radu poslouchat:
 Ó, což je takováto učenost! –
 Já slečně vyřídím, že přijdete.

Romeo. Jdi, ať se rozmilá ke kázní chystá.

Kojná. Ten prsten měla jsem vám odevzdat.
 Pospěšte rychle, již je tuze pozdě.

Kojná odejde.

Bratr Lorenzo. Jdi. Dobrou noc; na tom vše záleží: –
 buď odejdi než budou stráže stát,
 aneb se přestroj, kdyby mělo svitat.
 Jen pobuď v Mantově, až najdu sluhu,
 který ti čas po čase zprávu dá,
 co tu se dobrého vám přihodí.
 Tvou ruku; je již pozdě; dobrou noc.

Romeo. Mne volá radost nade vše radosti;
 tak kvapný rozchod byl by sic k žalosti:
 buď zdrav.

Odejdou.

Výjev čtvrtý.

Pokoj v domě Kapuletovu.

Vejde Kapulet, Hraběnka Kapuletová, a Paris.

Kapulet. Zlé nehody nás, pane, potkaly,

že času nezbylo domlouvat dceři.
 Tybalta, věřte, milovala vroucně,
 já též: – však kdo se zrodil musí umřít. –
 Dnes je již pozdě, dolů nepřijde:
 kdyby nebylo vaší společnosti,
 před hodinou byl bych šel na lože.

Paris. Ty doby smutné nejsou doby snubné. –
 Milosti, dobrou noc: mou úctu slečně.

Hraběnka Kapuletová. Vyřídím, a hned ráno chci ji skoumat;
 tu noc se zamkla ve svém zármutku.

Kapulet. V zoufání, Parise, vám podám lásku
 mé dcery: myslím, že se bude ve všem
 podlé mne řídit; není pochybnosti.
 Než ulehnete, choti, jděte k ní;
 oznamte lásku zetě Parise,
 a řekněte jí, – pozor, – příští středu –
 počkejte: co je dnes?

Paris. Je pondělí.

Kapulet. Ah! pondělí? Nu, ve středu je záhy;
 ve čtvrtek tedy: – ve čtvrtek, řekněte,
 že má být svatba s vzácným hrabětem. –
 Budete hotov? je vám spěch ten milý?
 Nic hlučného: – několik přátel jen; –
 vždyť víte pak, Tybalt je sotva mrtev,
 svět myslil by, že sobě příbuzného
 nevážíme, kdybychom hodovali.

Pozveme tedy as půl tuctu známých,
 a dost. Nu, jste se čtvrtek spokojen?

Paris. Já chtěl bych zejtra již ten čtvrtek mítí.

Kapulet. Rozlučme se: – na čtvrtku zůstanem. –

Před spaním, choti má, dojděte k Julii,
 a připravte ji k svatebnímu dni. –
 Zdráv buďte, pane. – Svěťte do ložnice!

Jen napřed! tak již pozdě, že bychom
 to časně nazvat mohli. – Dobrou noc.

Odejdou.

Výjev pátý.

Pokoj Juliin.

Vejde Romeo a Julie.²¹

Julie. Chceš odejít? a ještě nesvitá:
 to byl slavík hlas, ne skřivánka,
 jenž pronikl tvé ucho zděšené;
 tam na granátu pěje každou noc.
 Ó, věř mně, milý, že to slavík byl.

Romeo. To byl skřivánek, raní hlasatel,
 ne slavík: hled', jak pruhu závistné
 rozčeslý oblak na východě vroubí.
 Noc svíce zhasila, veselý den
 vyvstává na špičkách za mračnou horou:
 jít musím abych žil, prodlím-li umru.

Julie. To světlo není denní světlo, věř,
 jen meteor slunečných výparů,
 jenž chce být v noci pochodníkem tvým,
 a svítit po cestě do Mantovy:
 jen ještě počkej; jítí nemusíš.

Romeo. Ať si mne zajmou, k smrti odvedou;
 je-li to vůle tvá, jsem spokojen.
 Ta šerost, řeknu, není jitra oko,
 tvář Cynthie bledým odleskem jen svítí;²²
 ni skřivan to, jenž pěním vysoko
 nad hlavami do nebes klenby tluče:
 má tužba zůstat chce, ne odejít: –
 vítám tě, smrti! Julia chce tak mít. –
 Nu, duše? rozmlouvej, není to den.

Julie. Jest, jest; odejdi pryč, a pospěš jen!
 To skřivan zpívá bez noty, a táhne
 drsnaté zlovuky, a ostré tony.
 On píseň líbezně prý rozvádí;

ten nikoli, neb on rozvádí nás:
a dal prý hnusné žábě oči své;
ó! kéž by jí byl také hlas svůj dal,
jímž mému náručí tě odtrhne,
a raním heslem odsud vypuzuje.²³
ó! jdi už, jdi: hled', jak se rozednívá.

Romeo. Že rozednívá? – zármutek se stmívá.

Vejde Kojná.

Kojná. Slečno!

Julie. Kojná.

Kojná. Máť vaše přijde do pokoje k vám:
den svítá; ať se jen nic nestane.

Kojná odejde.

Julie. Den oknem vletí, život odvane.

Romeo. Buď zdráva! již jdu, jedno políbení.

Romeo sejde.

Julie. Ty's odešel? můj choti! potěšení!
Každý den v hodině chci zprávu míti,
neb minuta zavírá mnoho dní:
dle toho počtu v létech sestarám,
než opět spatřím svého Romea.

Romeo. Buď zdráva! v každé chvíli příhodně
pošlu ti, drahá, pozdravení své.

Julie. Ó! myslíš, že se opět shledáme?

Romeo. Bezpečně; vešken žal nám bude sloužit
v budoucích dobách k sladkým hovorům.

Julie. Ó Bože! zlověstná je duše má:
když jsi tam dole, zdá se, jako bych
viděla mrtvého v hlubokém hrobě:
buď zrak mě klame, anebo jsi bleďý.

Romeo. Tak rovněž ty se staviš oku v jev:
vyprahlá žalost pije naši krev.
Buď s bohem! s bohem!

Romeo odejde.

Julie. Ó štěstí! lidé dí, že's nestálé:
jsi-li nestálé, k čemu je ti on,
jenž slyne stálostí? Buď nestálé;
pak doufám, že ho dlouho nezdržíš,
a nazpět pošleš.

Hraběnka Kapuletová (*venku*). Dcero, vstala jste?

Julie. Kdo volá? je to moje drahá máti?
Snad ještě nespí, či tak raně vstala?
Co neobyčejného ji sem vede?

Vejde Hraběnka Kapuletová.

Hraběnka Kapuletová. Nu, jak jest, Julie?

Julie. Mně není dobře.

Hraběnka Kapuletová. Vždy ještě v pláči pro mrtvého strýce?

Chceš slzami jej z hrobu vypírat?
I kdybys mohla, přece neobživne:
již přestaň. Žalost jeví velkou lásku;
však velká žalost vždy jen malý rozum.

Julie. Nechte mne želet tak citelné ztráty.

Hraběnka Kapuletová. Ty ztrátu ucítíš, ne přítel tvůj,
kterého želiš.

Julie. A však ztrátu cítíc
želeti musím svého přítele.

Hraběnka Kapuletová. Ty ani smrti jeho neželiš,
jako že zlosyn žije, jenž ho zabil.

Julie. Ký zlosyn, máti?

Hraběnka Kapuletová. Zlosyn Romeo.

Julie (*stranou*). Od zlosyna je vzdálen mnoho mil. –
Odpusť mu bůh! já od srdce to činím;
ač nikdo srdce tak mi nermoutí.

Hraběnka Kapuletová. Tož proto, že ten zrádný vrah je živ.

Julie. Ba, nedostížitý těmto rukoum mým.

Smrt strýce sama jen bych pomstít chtěla!

Hraběnka Kapuletová. My pomsty dojdeme, buď bez strachu:
a neplač. Zjednám kohos v Mantově, –
tam žije vyhnáný ten poběhlík, –

aby mu přistrojil tak zvláštní doušek,
že pak se v krátké sejde s Tybaltem:
a potom budeš, doufám, spokojena.

Julie. Ne, spokojena budu teprv s Romeem,
až spatřím jednou tělo jeho – mrtvé –
mé srdce, ztrápené pro příbuzného. –
Kdybyste věděla, kdo by mu jedu
chtěl dodat, sama bych jej smísila,
tak že by Romeo jeho užitím
co nejdřív tiše usnul. – Ó! jak v srdci
se hrozím, slyším-li jen jeho jméno, –
že k němu nemohu, – dokázat lásku,
kterou jsem k Tybaltovi chovala,
na těle toho, jenž jej zavraždil!²⁴

Hraběnka Kapuletová. Najdeš-li prostředek, já najdu muže.
Teď ale zvěz radostnou zprávu, děvče.

Julie. V tak bídné době radost přijde vhod.
Co jest to, prosím, milostivá máti?

Hraběnka Kapuletová. Hle, dítě, ty máš pečlivého otce;
aby tě zbavil tvého zármutku,
vyvolil náhle den k tvé radosti,
již jsme se obě ani nenadály.

Julie. Nuž, drahá máti, jaký jest to den?

Hraběnka Kapuletová. Nejprve příští čtvrtek ráno, dcero,
v kostele u svatého Petra, čacký,
urozený a mladý hrabě Paris
učiní z tebe šťastnou nevěstu.

Julie. Chrám Petra svatého i Petr věz,
neučiní mne šťastnou nevěstou.
Divím se tomu spěchu, že se vdát mám,
dřív než si ženich můj mne zasnoubil.
Řekněte otcí, prosím, že se ještě
vdát nechci; stane-li se, přísahám,
bude to Romeo, jehož nenávidím,
spíš nežli Paris. – Věřu, toť jest nové!

Hraběnka Kapuletová. Tu jde váš otec; zjevte mu to sama.
Shledáte, jak to z ruky vaší přijme.

Vejde Kapulet a Kojná.

Kapulet. Když slunce zapadne, zem rosu vydá;
však po západu mého bratrovce
déšť jen se lije. –

Jak? děvče vodná trouba? pořád v slzách?²⁵
vždy ještě lijavec? V tom malém těle
nám představuješ moře, loď a vítr:
v tvých očích, které mořem zvu, je přítok
a opad slzí; tělo tvé jest loď,
plovoucí v slaném proudu; vítr, vzdechy;
jež se slzami v spólném bouření,
nenastane-li náhlá tišina,
tvé tělo zmítané stroskotají. –
Nu, choti? ví už co jsme uzavřeli?

Hraběnka Kapuletová. Ví sice; ale nechce, děkuje vám.
Radš bych nemoudrou s hrobem oddala!

Kapulet. Pomalu, choti, jak to bylo? jak?
že nechce? že nám z toho neděkuje?
Není snad pyšná? neklade si k štěstí,
že jsme jí nehodné tak hodného
šlechtice za ženicha získali?

Julie. Ne pyšna tím, jen vděčna že se stalo:
pyšná být nemohu, kde nenávidím;
však vděčná třeba i za nenávisť,
měla-li lásky dobré mínění.

Kapulet. Hle, hle, to mudrátko! Jak že to bylo?
Pyšná, – a, děkuji, – a, neděkuji; –
a přec ne pyšná; – Slečno mazlíčko,
jen nechme vděčných díků, pyšné pýchy,
a ke čtvrtku si kloubky upravme,
až půjdem s Parisem k svatému Petru,
sic tě tam vláčet budu na smyku.

Fuj, bledá mrtvolo! fuj, ničemná!
s tou tváří lojovou!

Hraběnka Kapuletová. Aj! zbláznil jste se?

Julie. Na kolenou vás prosím, drahý otče,
jen jedno slovo trpělivě slyšte.

Kapulet. Kéž visíš, ničemnice! neposlušná!
Víš co, – ve čtvrtek půjdeš do kostela,
aneb mi do očí již nikdy nehleď.
Mlč, neodmlouvej, neodpovídej;
prsty mne svrbí – Ženo, myslili jsme,
že nám bůh požehnání uskrovnil
dopřáním jedinkého dítěte;
teď vidím že i jedno již je nazbyt,
a že s ním kletba na nás upadla.
Fuj, bídnice!

Kojná. Bůh v nebesích jí žehnej! –
Takové lání, pane, musím hanět.

Kapulet. A proč, vy mudrcko? na uzdu jazyk,
vy rozšafo: žvatlejte s kmotrami.

Kojná. To nejsou zrádná slova!

Kapulet. Jděte s bohem!

Kojná. Nesmím snad mluvit?

Kapulet. Mlčte, repetilko!
Rozumy vylévejte na křtinách,
nám toho není třeba.

Hraběnka Kapuletová. Jaká prudkost.

Kapulet. Bůh svědek! přijdu o rozum.
Dnem, nocí každou dobou, v práci, ve hře,
sám, mezi lidmi, vždy jsem jen se staral,
aby se vdala; teď když opatřím
ze vznešeného domu šlechtice,
s pěknými statky, z krve knížecí,
mladého, ano plného (takořka)
všech znamenitých vlastností v té míře,
jak by si kdo jen v mysli přát moh', –
a vidět nyní pošetilou fňuknu,
skuhravou panenku u štěstí stát,
a slyšet – „já se nevším“, – „nemiluji“,
„jsem příliš mladá“, – „prosím odpusťte“; –
nechcete-li se vdát, odpustím vám;
napas se kde chceš, u mne nesmíš bydlet:
přihlížej, považ, mně do žertu není.
Čtvrtek se blíží; ruku k srdci, zmoudří.
jestli jsi moje, dám tě příteli;
sic žebrej, moř se, umři na ulici,
pod duší, nebudu se k tobě znáti,
co mého jest, nesmí ti dobře činit.
Věř tomu, rozvaž, slova nezruším.

Odejde.

Julie. Což není slitovnosti v oblacích,
jež hledí na dno mého zármutku? –
Laskavá máti, neodvrzte mne!
Prodlíte se svatbou jen měsíc, týden:
nebo mně vystrojte svatební lože
ve tmavé hrobnici, kde Tybalt spí.

Hraběnka Kapuletová. Nemluv mi, slova tvého nechci slyšet.
Čiň dle své vůle, já o tebe nedbám.

Odejde.

Julie. Ó Bože! – Kojná! jak to předejít?
Můj manžel na zemi, má věrnost v nebi;
jak má se věrnost k zemi navrátit,
jestli jí manžel, když zem opustí,
zpět s nebes neodešle? – potěš, porad'. –
Ach, hoře! smí-liž nebe válku strojít
na tiché stvoření jako jsem já? –
Co pravíš? nemáš slova útěchy?
Potěš mne, kojná.

Kojná. Učiním to. Romeo
je vyhnán; celý svět chci vsadit na nic,

že nesmí přijít, a o vás se hlásit;
aneb to musí činit pokradmo.
Došlo-li v těchto věcech na to až,
nejlépe bude, vzít si hraběte.
Ó! je to přívětivý pán;
před ním je Romeo jen hadr; orel
nemá tak sivých, živých, krásných očí,
jak Paris. Srdce své bych proklela,
nebudete-li druhým sňatkem šťastna,
neb ten jest nad první: a kdyby nebyl,
první je pochován; neb tomu roven,
nelze-li živoucího užiti.

Julie. Mluvíš to z tvého srdce?

Kojná. A z té duše;
sic budiž obě zlořečeno.

Julie. Amen!

Kojná. Jak?

Julie. Ty's mne ku podivu potěšila.

Jdi, pověz matce, poněvadž jsem otce
pohoršila, že půjdu k Lorenzovi,
aby mne ve zpovědi rozhrášil.

Kojná. Hned půjdu; věru, moudře jednáte.
Odejde.

Julie. Ó staré zatracení! Hnusný d'áble!

Je větší hřích, k zrušení přísahy
mě svádět, aneb chotě mého tupit
týmž jazykem, jímž tolik tisíckrát je
nade vše slavila? – Jdi, rádkyně;
s tebou se moje srdce rozdvajilo. –
Jdu k mnichovi, by radou přispěl nám:
všecko-li zklame, smrt si udělám.

Odejde.

Jednání čtvrté.

Výjev první.

Cela bratra Lorenza.

Vejde Bratr Lorenzo a Paris.

Bratr Lorenzo. Již ve čtvrtek? ten čas je velmi krátký.

Paris. Tak sobě přeje tchán můj Kapulet;
já nejsem lenivec, bych spěch ten míril.

Bratr Lorenzo. Slyším, že nevíte jak slečna smýšlí:
toť nejde rovnou cestou: netěším se.

Paris. Pro Tybaltovu smrt nesmírně pláče,
protož jsem o lásce jen málo mluvil;
v příbytku slzí nesměje se Venus.

Však otci zdá se býti nebezpečné,
že zármutku tak plnou vládu dává;
a moudrost jeho kvapí se svatbou,
by stavil přívaly jejího pláče;
jenž, o samotě příliš pěstován,
ve společnosti snadněj ustane.

Teď víte, co je spěchu příčinou.

Bratr Lorenzo (stranou). Kdybych jen nevěděl, co překáží. –
Hle, pane, tu jde slečna do mé cely.

Vejde Julie.

Paris. Blažená chvíle, slečno, moje choti!

Julie. Ta přijde snad, budu-li vaší chotí.

Paris. Ve čtvrtek budete, být musíte.

Julie. Musím-li, budu.

Bratr Lorenzo. Pravdu mluvíte.

Paris. Přišla jste u otce se vyzpovídat?

Julie. Odpovědí bych vám se zpovídala.

Paris. Nezapřete mu, že mě milujete.

Julie. Vám chci se vyznat, že jej miluji.

Paris. A jemu pak, že milujete mne.

Julie. Tomuli tak, bylo by vzácněji
vyřknout to stranou, než vám do očí.

Paris. Ubohá tvář slzami trpěla.

Julie. Malého došly slze vítězství;

již před bojem byla dost škaredá.
Paris. Tvá řeč jí ubližuje víc než slze.
Julie. Potupou pravda slouti nemůže;
celou tu řeč jsem vedla ke své tváři.
Paris. Ta tvář je má, a ty's ji tupila.
Julie. Dost možná, ješto není vlastně má. –
Duchovní otče, máte prázdnou chvíli,
či chcete, abych přišla k nešporám?
Bratr Lorenzo. Pojď, mám kdy, dcero těžkomyslná. –
Dopřejte nám soukromé chvíle, pane.
Paris. Bůh nedej, abych rušil pobožnost! –
Ve čtvrtek Julie, vás raně zbudím;
bůh s vámi zatím; nábožně vás líbám.
Paris odejde.
Julie. Ó! zavři dvěře, a pojď se mnou plakat;
naděje, péče, pomoci již není!
Bratr Lorenzo. Ach, Julie! tvůj zármutek již znám,
a mysl obsáhnout ho nemůže:
jak slyším musíš, a sic bez odkladu,
ve čtvrtek s hrabětem se zasnoubit.
Julie. Nemluv mi, otče můj, že o tom víš,
nevíš-li, jak to mohu předejít:
nezná-li moudrost tvoje prostředku,
jen vyslov, že jsem moudře odhodlána,
a tímto nožem rychle pomohu.
Bůh spojil srdce mé, ty ruku s Romeem;
než ruka moje, s Romeem spečetěná,
přivisne na jiného listině,
neb věrné srdce zrádným odbojem
k jinému přilne, obé probodnu.²⁶
Protož mi z dlouhé zkušenosti své
poskytni spěšné rady; nebo viz,
jak mezi mnou a strastí soudit bude
krvavý tento nůž, rozhodna to,
co mocnost umění a věku tvého
nemohla poctivě ku konci přivést.
Jen neprodlévej; déle nechci žít,
nemůžeš-li mně pomoc přislíbit.
Bratr Lorenzo. Posečkej, dcero má; naděje svítá,
však vykonání je tak zoufalé
jak sama věc, již chceme předejít.
Jestliže k smrti větší vůli máš,
než abys s Parisem se oddala,
tož nepochybně podstoupíš, co jenom
má smrti podobu, bys hanby znikla,
pro nižto smrt vyzýváš k zápasu;
chceš-li to vážít, dám ti prostředek.
Julie. Než bych si vzala hraběte, radš příkaž,
bych s které koliv věže skočila,
dala se cestou loupežnou, na hady
kdes cíhala; ke řvoucím nedvědům
mě přivaž; skryj mne v noci v kostnici,
plničké z mrtvol kostí klapavých,
zpráchnilých hnátů, žlutých holých lebek;
aneb mne pošli do nového hrobu,
bych s mrtvým přikryla se jeho rouchem; –
slyšíc jen o tom všem, již jsem se třásla; –
a učiním to bez strachu a jistě,
bych čistotu milenci zachovala.
Bratr Lorenzo. Nuž: vrať se domů vesele, a k sňatku
s hrabětem přivol. Zejtra máme středu;
hled' abysi šla zejtra sama spat,
a nenech kojné přes noc v ložnici:
až budeš v loži, vezmi sklenku tu,
a vytaženou šťávu z ní pak vypij;
po žilách rozběhne se studený,
opojný mok; vše pulsy zastaví
svůj přirozený chod, a pominou:
dech, teplo nedá svědectví že žiješ;

na tvářích, na rtech zvadnou růže tvé
co bledý popel; víka očí sklesnou,
jakoby smrt den žití zavřela;
oud každý, zbaven vlády ohebné,
jak mrtvý ztuhne, ustydne a zkřehne:
a v nevlastní podobě svrasklé smrti
potrváš čtyřicet a dvě hodiny,
pak procítneš jak z líbečného spánku.
Když na to zrána přijde ženich tvůj,
aby tě z lůžka zvolal, budeš mrtva:
potom tě, vedlé domácího zvyku,
bez krovu na marách v nejdražším rouše
do téže staré krypty odnesou,
kde všichni z rodu Kapuletův leží.
Zatím, když budeš mítí procítnout,
zví Romeo z listů mých o našem plánu,
a přijde sem; on bude se mnou bdít,
pokud se nezбудíš, a téže noci
do Mantovy tě odsud odvede.
A tak se sprostíš hanby přítomné,
leč by snad ženský strach, neb vrtký rozmar,
ku vykonání srdnatost ti odňal.
Julie. Dej sem, dej sem! Ó! nemluv o strachu.
Bratr Lorenzo. Tu máš; a jdi: nuď stálá, zdaru dojde
tvá odhodlanost. Hned teď pošlu bratra
do Mantovy s psaními k choti tvému.
Julie. Veď, lásko, k síle! síla k štěstí mému.
Bud' zdrav, ctihodný otče.
Odejdou.

Výjev druhý.

Pokoj v domě Kapuletovu.

Vejde Kapulet, Hraběnka Kapuletová, Kojná a sloužící.

Kapulet. Ty hosti pozvi, co je jich tu psáno. –

Sloužící odejde.

Ty najmi dvacet zběhlých kuchařů.

2. Sloužící. Mezi nimi nebude ani jeden špatný, pane; neboť
budu skoumat, jestli umějí prsty oblizovat.

Kapulet. Jaké to může být skoumání?

2. Sloužící. Opravdu, pane, špatný to kuchař, neumí-li prsty
své oblizovat: a protož, který prsty své oblizovat neumí, ten
u mne neplatí.

Kapulet. Jdi, pospěš. –

Sloužící odejde.

Nám bude na ten čas ledacos scházet. –

Šla dcera moje k bratru Lorenzovi?

Kojná. Šla, skutečně.

Kapulet. Kéž by k něčemu dobrému ji přived' –
tu pošetilou, tvrdošijnou běhnu.

Vejde Julie.

Kojná. Hle, tu jde od zповědi s jasnou tváří.

Kapulet. Nu, svěhlavá? kde jste se toulala?

Julie. Kde jsem se naučila želet hřichu
neposlušného vzdoru proti vám,
a vašim příkazům; a kde mně bylo
od nábožného otce uloženo,
za odpuštění na kolenou žádat. –
Odpusťte, prosím vás: od této chvíle
bude se podlé vás vždy spravovat.

Kapulet. Pošlete pro hraběte: ať ví o tom.

Hned zejtra ráno buď ten svazek svázán.

Julie. S hrabětem sešla jsem se u Lorenza;
a slušnou lásku jsem mu zjevila,
nekročíc při tom z mezí cudnosti.

Kapulet. Aj, to mě těší; tak se sluší, – vstaň:
tak má se jednat. – Hraběte chci vidět:
nic, já řku, jděte, přiveďte ho sem. –
Bůh svědek, tomu velebnému bratru
je celé naše město povinno.

Julie. Chcete jít, kojná, se mnou do pokoje,
a vybrat mi tam k zejtrí slušný šperk,
jak si mne vystrojiti hodláte?

Hraběnka Kapuletová. Ne, ne, až ve čtvrtek: času je dost.

Kapulet. Jdi, kojná. – Zejtra půjdem do kostela.

Julie a Kojná odejdou.

Hraběnka Kapuletová. Vše naše přípravy nám nestačí:
vždyť je již noc.

Kapulet. Mlč! já se rozběhnu,
a všecko bude dobře, věř mi, choti.
Jdi k Julii; pomoz ji ustrojít;
já dnes nepůjdu spat; – jenom mne nechte;
tenkrátě budu dělat hospodyně. –
He! – všichni pryč: nechť, půjdu tedy sám
k hraběti Parisovi, aby zejtra
byl připraven. Div, jak mám srdce lehké,
co se ta svéhlavkyne polepšila.

Odejdou.

Výjev třetí.

Juliin pokoj.

Vejde Julie a Kojná.

Julie. Tak, roucho to je nejlepší: – však, kojná,
prosím tě, této noci nech mne samu;
musím se dlouho modlit, aby nebe
se laskavě usmálo na můj stav,
jenž hříšný jest, jak víš, a převrácený.

Vejde Hraběnka Kapuletová.

Hraběnka Kapuletová. Nu, je co dělat? mám vám pomoci?

Julie. Ne, máti; všechny vhodné potřeby
k zejtrější skvostnosti jsme vybraly:
raďte mne teď jen o samotě nechat,
a dnešní noc ať kojná s vámi probdíl;
zajisté máte plné ruce díla,
v té kvapné případnosti.

Hraběnka Kapuletová. Dobrou noc.
jdi na lože, a spi; máš toho třeba.

Hraběnka Kapuletová a Kojná odejdou.

Julie. Buď zdráva! – Bůh ví, kdy se opět sejdem.
Mdlý chladný strach probíhá žíly moje,
až téměř mrzne teplo životné:
pro utěšení zavolám je nazpět. –
Kojná! – Co by tu dělala?
Ten hrozný výjev musím sama odhrát.
Pojď, sklenko. –
Jak, bude-li to pítí bez účinku,
mám zejtra ráno býti oddána? –
Ne, ne; – to musí bránit: – lež ty zde.

Odloží dýku.

Což kdyby to byl jed, od mnicha lestně
poskytnutý, aby mne usmrtil,
a tímto sňatkem hanby nedošel,
ješto mě dřívě oddal s Romeem?
Mám strach, že jest; a přec se zdá, že není,
neb vždy dokázal, že je zbožný muž –
Jak ale, až ve hrobě ležet budu,
prvé-li procitnu, než přijde Romeo,
mě vysvobodit? strašná myšlénka!
Nezalknu-li se v kryptě, do jejíchžto
ošklivých úst zdravý vzduch nevane,
nezadusím-li se než přijde Romeo?
Aneb, budu-li živa, zdali pak
ukrutný účinek smrti a noci,
a spolu toho místa strašlivost, –
v tom sklepení, v té starodávné skryši,
kde kosti všech mých pochovaných předků
od mnoha století jsou složeny;
kde v čerstvé zemi Tybalt krvavý
v rubáši práchniví; kde, jak zní pověst,

duchové noční dobou obcházejí: –
ach, ach! nemůž-li být, že před časem
procitnouc, – a ten hnusný puch, ty skřeky,
jak bys mandrágory ze země trhal,
že lid, slyšíc to, o rozum přichází; – ²⁷
Ó! procitnu-li, zda se nezblázním,
nebudu mezi hrůzou ošklivou
ztřeštěně hrát si s kostmi mojich otců,
sklaného Tybalta z rubáše trhat?
nerozrazím si hnátem praděda,
jakoby kyjem, v tomto šílenství
můj zoufající mozek? Hled'te sem!
Ó! mně se zdá, že je to strýcův duch,
jenž hledá Romea, který ostřím meče
mu tělo probod'. – Stůj, Tybalte, stůj! –
Romeo, Romeo, Romeo! – To připím tobě.
Vrhne sebou na lože.

Výjev čtvrtý.

Sál v domě Kapuletovu.

Vejde Hraběnka Kapuletová a Kojná.

Hraběnka Kapuletová. Ty klíče vezmi, přines koření.

Kojná. V pekárně chtějí datle mít a gdouble.

Vejde Kapulet.

Kapulet. Pospěšte! podruhé již kohout zpíval,
klekání zvonilo, tři hodiny:
přihlížej k pečitému, Angeliko:
nešetři nákladu.

Kojná. Vy pokličko.

Jděte se vyspat: na mou věru, zejtra
budete stonat, že jste tu noc probděl.

Kapulet. Ne, ani za vlas. Já jsem jindy bdival
pro menší příčinu, a nestonal jsem.

Hraběnka Kapuletová. Vy jste byl svého času dobrá kuna;
teď ale já bdím nad takovým bděním.

Hraběnka Kapuletová a Kojná odejdou.

Kapulet. Ó žárlivost, ó žárlivost! – Nu, chlape
nač to?

Sloužící nesou rožně, polena a košíky.

1. Sloužící. Patří to kuchaři; nač, nevím sám.

Kapulet. Jdi rychle.

1. Sloužící odejde.

– Přines sušší polena:

zavolej Petra, poví ti kde jsou.

2. Sloužící. Má hlava umí hledat polena,
nebudu proto Petra obtěžovat.

Odejde.

Kapulet. Ba, dobře má; veselý z kurvy syn!

Ty budeš hlava všech polen. – Můj otče!

den svitá: hrabě přijde brzo s hudbou,

Hudba venku.

tak aspoň přislíbil. – A již ho slyším. –

He! kojná! – Choti! – kde jste! – Kojná, já řku!

Vejde Kojná.

Jdi zbudit Julii; jdi, a vystroj ji:

já zatím s Parisem pohovořím.

Jdi, pospěš, pospěš; ženich právě přišel:
pravím ti pospěš.

Odejdou.

Výjev pátý.

Juliin pokoj; Julie na loži.

Vejde Kojná.

Kojná. Nu, slečno! – Julie! – tvrdě, na mou věru: –
beránku! – slečno! – fuj, vy peciválko! –
Miloušku, pravím! – duše! – nevěsto! –
Necekne? – ta spí do poslední drobky:
vyspi se na týden; neb příští noc
sí na vás hrabě Paris namířil,

byste přes míru nespala. – Bůh odpusť,
opravdu, amen, totě zdravé spání!
Musím ji zbudit. Slečno, slečno, slečno!
Jen ať vás hrabě lapí v posteli,
ten vás pak splaší. – Myslíte že ne?
Jak, oblečena! v šatech! a zas lehla!
Musím vás zbudit. Slečno! slečno, slečno! –
Ach, hoře! – Pomozte! ona je mrtva! –
Čas boží! že jsem se kdy zrodila! –
He, *aqua-vitae!* – Pane, milostpaní!

Vejde Hraběnka Kapuletová.

Hraběnka Kapuletová. Jaký to povyk!

Kojná. Ó žalostný den!

Hraběnka Kapuletová. Což pak se stalo?

Kojná. Hleďte! smutný den!

Hraběnka Kapuletová. Ó běda! – dítě mé, můj živote,

obživni, pohleď, sice s tebou umru! –

Pomozte, pomozte! – volejte pomoc.

Vejde Kapulet.

Kapulet. Fuj! přived'te sem Julii; ženich přišel.

Kojná. Ach, hoře! mrtvá, umrlá je, mrtvá.

Hraběnka Kapuletová. Ach, hoře nám! je mrtva, mrtva,
mrtva.

Kapulet. Ha, chci ji vidět. – Běda! studená je;

krev ustydla, a její oudy ztuhly;

ta ústa život dávno opustil:

smrt na ni padla, jak nečasný mráz

na nejpěknější v poli květinu.

Kojná. Ó žalostivý den!

Hraběnka Kapuletová. Bolestná doba!

Kapulet. Smrt, která mi ji vzala abych kvítil,

poutá můj jazyk, a nedá mi k slovu.

Vejde Bratr Lorenzo a Paris, s hudebníky.

Bratr Lorenzo. Je slečna hotova jít do kostela?

Kapulet. Hotova jít, a již se nevrátit. –

Ó synu! v noci před svatebním dnem

smrt u tvé ženy spala: – tamo leží

co kvítko v rukou jejích odkvětlé.

Smrt je mým zetěm, smrt mým dědicem;

ona si vzala dceru mou. Já umru,

vše, život, statek, smrti zůstavím!

Paris. Proto jsem bažil spatřit jitra tvář,

aby mně taký pohled poskytl?

Hraběnka Kapuletová. Neblahý, kletý, záští plný den!

Hodina ze všech nejbídnější, co jich

jen čas kdy spatřil na své pracné pouti!

Jediné, ubohé a milé dítě,

jen jedno srdce k potěše a slasti,

a krutá smrt je zrakům ukradla.

Kojná. Ó žal, ó žalný, žalný, žalný den,

den nářku! nejžalostivější den,

co jen jsem jakživa jich spatřila!

Ó den! Ó den! Ó záští plný den!

Tak černý den nad světem nikdy nestál:

ó žalný den, ó žalný den!

Paris. Rozveden, zklamán, zlehčen, vzdorem zničen!

Ohavná smrti, tebou oklamán,

tvou krutou krutostí celistvě sklácen! –

Má láska! život! – ne, jen láska v smrti!

Kapulet. Potupen, nenáviděn, mučen, vražděn!

Ó smutná doba, proč jsi přišla teď

usmrtit, usmrtit nám naši slavnost? –

Ó dítě! – duše má, ne dítě moje! –

Ty's mrtvé! – ach! mé dítě skonalo;

a všechnu radost mou pochovalo.

Bratr Lorenzo. Aj ticho! styďte se! lék zmatenosti

neroste v takém zmatku. Vy jste s nebem

se dělili o dívku spanilou;

teď má ji nebe celičkou, a dívce

se při tom blaze vede: částky své

před smrtí nemohli jste uchránit,

část nebeská žít bude na věky.

Vy jste ji vždy jen chtěli povýšit,

vznešenost její byla nebem vám:

proč pláčete, vidouce že se vznesla

nad oblaka do výšin nebeských?

Zlou lásku k dceři své v tom jevíte,

že, vidouce ji šťastnou, třeštěte:

nebývat' blažen život dlouhovdané;

nejlepší sňatek je smrt novovdané.

Setřete slzy, rozmarinu připněte

na sličné tělo, a jak velí zvyk,

ve skvostném rouchu do chrámu ji neste;

ač příroda nás k žalu vyzývá,

rozum se jejím slzám posmívá.

Kapulet. Vše co jsme přichystali k slavnosti,

vrací se k službám černé truchlosti:

hudba se mění v hrana zámutná;

svatební ples náš v hody pohřební;

oslavné hymny v pěni za mrtvé;

panenský věnec zdobí umrou,

a každá věc se v opak převrací.

Bratr Lorenzo. Odstupte, – jděte za ním Milostpaní; –

i hrabě Paris: – připravte se všichni

spanilé tělo k hrobu provodit.

Nebe se pro hřích na vás rozezlilo;

vzdorem by ještě víc se popudilo.

Kapulet, Hraběnka Kapuletová, Paris a Mnich

odejdou.

1. Hudebník. Skutečná pravda; nu, osudí dá se opět zpravit.

Vejde Petr.

Petr. Muzikanti, muzikanti! „Radujme se, veselme se.“ Ó!

chcete-li abych byl ještě déle živ, zahrajte – „Radujme se,

veselme se.“

1. Hudebník. Proč „Radujme se, veselme se?“

Petr. Ó muzikanti! protože mé srdce samo hraje – „V

zámutku když sedím a se soužím.“ Ó! zahrajte mi veselou

dumku, ať se potěším.

2. Hudebník. Nic, žádnou dumku: teď se nesmí hráti.

Petr. Vy tedy nechcete?

Hudebníci. Nikoli.

Petr. Tedy vám notně dám.

1. Hudebník. A co nám dáte?

Petr. Peněz vám nedám, na mou věru; ale notně vám

vycinkám: nadám vám šumařů.

1. Hudebník. A já vám nadám mizerných lokajů.

Petr. Za to vám lokajským nožem lebku oholím. Nedělejte mi

žádných průtahů: sice vám zahraju něco do H, a něco do F.

Znáte ty noty?

1. Hudebník. Bude-li to do H a do F, trefíte nám do noty.

2. Hudebník. Prosím vás, zastrčte svůj nůž, a vystrčte svůj

vtip.

Petr. Mějte se na pozoru před mým vtípem. Uvidíte, že vám

ostrým vtípem kůži ostrouhám, a ostrý nůž si schovám. –

Odpovězte mně jakožto rozumní lidé:

Když srdce hyne soužením,

A mysl žalem zemdlívá,

Hlas hudby zvukem stříbrným,

Proč, „zvukem stříbrným?“ proč, „Hlas zvukem

stříbrným?“ Co tomu říkáte Šimone Struno?

1. Hudebník. I nu, pane, proto že má stříbro líbezný zvuk.

Petr. Žvastání! Co vy pravíte Hynku Cimbále?

2. Hudebník. Já pravím – „zvukem stříbrným“, proto že

hudebníci za stříbro vyzvukují.

Petr. Opět žvastání! – C vy tomu řeknete, Jakube Kobylko?

3. Hudebník. Na mou věru, nevím co bych tomu říci měl.

Petr. Ó! prosím vás za odpuštění, vy jste zpěvák: já za vás text

odříkám. A sice – „Hlas hudby zvukem stříbrným“, proto,

poněvadž muzikanti málo kdy za cinkání zlato dostávají: –

Hlas hudby zvukem stříbrným

K pomoci rychle přispívá.

Odechází zpívaje.

1. Hudebník. Jaký je to pekelný šibal.

2. Hudebník. Jdi mi s tím Jankem ke všem katům! Teď semhle vejdem, počkáme na hosti v smutku, a dojdeme snad oběda.

Odejdou.

Jednání páté.

Výjev první.

Ulice v Mantově.

Vejde Romeo.

Romeo. Smím-li lahodným snům opravdu věřit,

radostnou novinu mi zvěstují.

Pán srdce mého sedí lehce v trůnu;²⁸

a celý den nezvyklý ducha stav

veselou mysl vzhůru povznáší.

Milenka ve snu přišla, já byl mrtev;

(Podivný sen! v němž mrtvý myslet může)

a líbáním mi do úst život vdechla,

že jsem zas obživ', a byl císařem.

Ach! jaká blaženost je v lásce samé,

když lásky stín již tolik slasti skrývá?

Vejde Baltazar.

Noviny z Verony! – Nu, Baltazare?

Neneseš žádných listů od mmicha?

Co dělá choť má? Je můj otec zdrav?

Co dělá Julie? ptám se poznovu;

zle nemůže se vést, je-li jí dobře.

Baltazar. Jí dobře jest, zle nemůže se vésti;

neb tělo spí ve hrobce Kapuletův,

duch nesmrtelný žije s anděly.

Já viděl klást ji do rodinné krypty,

a sedna na kůň přináším vám zprávu.

Odpusťte poslu za zlou novinu,

vždy úřad ten mně od vás svěřen byl.

Romeo. Je tomu tak? nuž, zapírám vás, hvězdy!

Ty znáš můj byt: papír a inkoust přines,

a najdi koně; večír odejdu.

Baltazar. Prosim vás, pane, mějte strpení:

jste bledý, divoký, a pohled váš

zvěstuje neštěstí.

Romeo. Mlč! klameš se;

jdi, opusť mne, a konej co máš konat.

Neneseš žádných listů od mmicha?

Baltazar. Nenesu, drahý pane.

Romeo. Dobře; jdi,

a najmi koně: hned jsem za tebou. –

Baltazar odejde.

Dnes v noci, Julie, budu s tebou spátí.

Hledejme cestu: – Neštěstí! jak rychle

připadáš zoufalému na mysl!

Zpomínám na jistého lékárníka,

tu někde bydlí, spatřil jsem ho jednou,

šat zedraný, obočí spuštené,

an hledal byliny; tvář byla suchá,

a tělo bídou holá kost a kůže:

v chudobném krámu želva visela,

vyčpaný krokodil²⁹, a jiné kože

z ohyzdných ryb; a kolem po policích

nuzota prázdných pušek, zelených

hliněných hrnečků, plesnivých semen,

měchýřů, zbytky motouzů a starých

růžových koláčků; vše stálo řídce,

aby to pěkně padlo do oka.

Vida ten nedostatek řek' jsem k sobě –

kdyby měl člověk jedu potřebí,

ač v Mantově se prodej smrti trestá,

ten bídný ničemník by mu jej prodal.

Táž myšlénka předešla potřebu,

a potřebný ten člověk mi to prodá.

Podlé mé paměti je zde ten dům:

a žebrák zavřel krám jen, že je svátek. –

He! Lékárníku!

Vejde Lékárník.

Lékařník. Kdo tak hlasně volá?

Romeo. Pojď bliže. – Vidím, že jsi chudobný;

tu máš čtyřicet dukátů: a dej mi

as tolik jedu rychlo-mocného,

aby se po všech žilách rozptýlil,

a omrzelý žitel mrtev klesl;

a tělo aby dechu pozbylo

tak násilně, jak rychle zňatý prach

z osudné tlamy děla vyletí.

Lékařník. Mám tak smrtící léky: v Mantově

však zákon klade smrt, kdo by je vydal.

Romeo. Jsi nahý, plný bídy, a bojíš

se umřít? na tvářích ti sedí hlad,

v tvých očích lační soužení a nouze,

na hřbetě visí mrzká žebrota,

svět ani zákon tobě nepřejou:

svět nemá zákona, abysi zbohat';

i opusť chudobu, zruš zákon, vezmi.

Lékařník. Má chudoba, ne vůle moje, svolí.

Romeo. Já platím chudobě, ne vůli tvé.

Lékařník. To včiňte do něčeho tekutého,

a vypíte; a kdybyste měl sílu

dvaceti mužů, vždy by vás to zmohlo.

Romeo. Ber zlato, lidské duši horší jed,

jenž v tomto hnusném světě více vraždí,

než tvoje smíšení, jež prodát nechceš:

já tobě jen prodávám, ne ty mně.

Buď zdrav; kup potravu, a zprav se v těle. –

Ne jedem, posilou tě nazvat smím;

u Julie v hrobě tebe okusím.

Odejdou.

Výjev druhý.

Cela Bratra Lorenza.

Vejde Bratr Jan.

Jan. Nábožný Františkáne! bratře! he!

Vejde Bratr Lorenzo.

Bratr Lorenzo. To by měl hlas být mého bratra Jana. –

Vítám tě z Mantovy: co říká Romeo?

Neb píše-li co míní, dej sem list.

Jan. Hledaje sobě za tovaryše

z našeho řádu bratra bosáka,³⁰

jenž v městě navštěvuje nemocné,

když jsem ho našel, obecní dozorcí

pro podezření, že jsme byli v domě,

kde panuje morová nákaza,

zapečetili vrata u domu,

a nechtěli nás nijak pustit ven;

to zdrželo můj spěch do Mantovy.

Bratr Lorenzo. Kdo nesl psaní moje Romeovi?

Jan. Nemohl jsem je odeslat, – tu jest, –

ba ani posla k tobě nalezti,

tak všichni nákazy se lekali.

Bratr Lorenzo. Nešťastný osud! svatá řehole!

list nebyl malicherný, nýbrž vážný,

a důležitý; jeho zanedbání

můž' býti nebezpečné. Bratře Jene,

jdi jen, a přines mi železnou páku

sem do mé cely.

Jan. Hned ji přinesu.

Odejde.

Lorenzo. Teď musím sám do krypty. Sličná Julie

procítné asi za tři hodiny;
a bude pak mně trpce lát, že Romeo
o těchto příhodách nic nevěděl;
hned pošlu nový list do Mantovy.
Než přijde Romeo, ať se u mne skryje:
teď ubohá s mrtvými v hrobě žije!
Odejde.

Výjev třetí.

Hřbitov, na něm hrobnice rodu Kapuletův.

Vejde Paris, a jeho Páže nese kvítí a pochodeň.

Paris. Podej mi pochodeň: jdi, čekej stranou;
ne, zhas ji, nechci aby mě kdo viděl.

Polož se tamo pod tisové stromy,
a uchem poslouchej na duté zemi:
kročí-li někdo nohou na hřbitov,
kopáním hrobů zkyprělý a spyký,
musíš jej slyšet: zahvízdej pak jen
na znamení, že někdo přichází.

Dej sem to kvítí. Drž se rozkazu; jdi.

Páže. Skoro se děším zůstat samotou
zde na hřbitově: přec se odváším.

Odejde stranou.

Paris. Svatební lože kvítím ozdobím.

Nad tebou klenba pne se práchnivá,
tu vodou libovonnou pokropím,
neb tokem slz, jenž z nářku vyplývá:
zde budu v noci konat oběti,
věneč a pláč ti hrob tvůj zasvětil!

Páže hvízdá.

Chlapec dal znamení, někdo se blíží.
Ký chodec kletý sem se odvažuje,
že obřad věrné lásky přerhnuje?

A s pochodní? – jen chvílku, noci, skryj mne.

Odstoupí.

Vejde Romeo a Baltazar, s pochodní, motykou atd.

Romeo. Motyku s pákou železnou mi dej.

Schovej ten list: a časně ráno hled' jej
odevzdat otcí mému. Dej sem světlo.
Pod ztrátou života příkazuji,
cokoliv uslyšíš neb uvidíš,
stůj stranou, z práce mne nevytrhuj.
Proč k umrlčímu loži sstoupit chci,
je, dílem, abych spatřil tvář své choti:
však, hlavně, abych s prstu mrtvého
sňal drahý prsten, který mlti musím
ku pilné potřebě. Odejdi tedy:
jestli se podezřívě nazpět vrátíš,
bys vyskoumal, co dále činit hodlám,
bůh svědek, na kusy tě roztrhám,
a hladovému hřbitovu je hodím.
Čas i můj cíl je divně-divoký,
vzteklejší, neuprositelnější
než lačný tygr, aneb řvoucí moře.

Baltazar. Jdu, pane, nebudu vám překážet.

Romeo. A přátelsky se zachováš. – To přijmi:
buď blaze živ; bůh s tebou, družo můj.

Baltazar. Však přec jen na oko se odstraním:
strach z něho jde, těm věcem nevěřím.

Odstoupí.

Romeo. Ohavná tlamo, lůno umrlých,
nejdražší sousto vězí v ústech tvých,
zpuchřelé čelisti tvé vypáčím,

Vylomí dvěře do hrobky.

a naschvál opět pokrmem tě nacpu!

Paris. To jest ten zpupný Montek vyhnanec,
jenž milence zavraždil strýce, – žal ten,
praví se, sličnou děvku utrápil, –
sem přišel teď, by jejich mrtvá těla

hanebně potupil: musím ho zajmout. –

Vystoupí.

Nech bezbožného skutku, Monteku.

Smí pomsta ještě za hrob sáhat?

Prokletý zlosyne, ty's vězeň můj:

poslušně se mnou pojď; neb musíš umřít.

Romeo. Ba musím skutečně; proto jsem zde. –

Jinochu můj, nezkoušej zoufalého;

uprchni pryč a nech mne: – viz ty mrtvé;

měj strach před nimi. – Mládče, prosím tě,

neval na mou hlavu nový hřích,

žena mě do vzteku: ach! odejdi:

věř, že tě více miluji než sebe,

na sebe přicházím sem ozbrojen:

nečekej, jdi; – buď živ, a pamatuj –

útrpný blázen že chtěl útěk tvůj.

Paris. Tvým zaklínáním pohrdám,

a zájímám tě zde co zločince.

Romeo. Ty mne chceš popouzet? aj, pozor, chlapče.

Potýkají se.

Páže. Ó bože! půtka: teď poběhnu pro stráž.

Páže odejde.

Paris. Ach! Usmrcen.

Klesne.

– Chceš-li být milostiv,

otevři hrob, a k Julii mne polož.

Umře.

Romeo. To věru učiním. – Okaz' mi tvář: –

šlechtný Paris, příbuzný Merkuciuův. –

Co pravil sluha můj, když na cestě

má duše zkormoucená jeho slov si

nevšímala? Jak tuším, vypracoval,

že Paris Julii měl za choť pojमत:

nepravil tak? či to byl jenom sen?

neb blázním, slyše že o Julii mluvil,

mním, že je tomu tak? – Ó! dej mi ruku,

ty's zapsán se mnou v knize trpkých losů!

V oslavném hrobě budeš pochován, –

co v hrobě! v jasné báni, mrtvý muži;

zde leží Julie; krása její činí

hodovní síň z té klenby, plnou světla.

Zde lež jen mrtvý od mrtvého pohřben.

Klade Parisa do hrobky.

Jak často bývá člověk před umřením

veselé myslí; hlídač praví, že se

před smrtí zablesklo: jak mohu já

to bleskem zvat? – Ó, láska! choti moje!

Smrt vypila sic dechu tvého med,

k tvé kráse ale moci neměla:

ty nejsi přemožena; krásy prapor

na tvářích, na rtech vlaje purpurem,

a smrti bledá korouhev zde netkví. –

Ležíš tu, Tybalte, v krvavém rouchu?

Mohu-li větší vděk ti prokázat,

než rukou, která přeřala tvé mládí,

přetrhnout mládí tvého odpurce?

Odpusť mi, strýče! – Drahá Julie,

proč ještě jsi tak krásná? Mám-li věřit,

že netělesná smrt tě miluje;

a potvora vyzáblá hnusná že tě

zde drží ve tmách ke svým záletům?

Strach maje zůstanu vždy u tebe,

a temný noci palác nikdy již

neopustím: zde, zde pobudu s červy,

jež jsou tvé komorné; zde rozložím

na věčné časy stánek svůj, a jařmo

zlozávistivých hvězd setřesu s těla

světem sytého. – Oči, naposled

se podívejte! Paže, přijměte

poslední objetí! Vy brány dechu,
 má ústa, řádným políbením věčnou
 spečeťte smlouvu smrti lichevné! –
 Pojď, trpký průvodčí, nechutný vůdce!
 Zoufalý veslaři, teď plavbo-chorou
 mdlou lodí vraz na skálu třeskutou!
 Milenko, tobě! –

Pije.

Věrný lékárníku!
 tvůj lék je rychlý. – S políbením umru.

Umře.

*Druhou stranou hřbitova vejde Bratr Lorenzo, s lucernou,
 pákou a rýčem.*

Bratr Lorenzo. Svatý Františku, pomoz! kolikrát
 ty staré nohy přes hrob klopytaly? –
 Kdo tu?

Baltazar. Váš přítel, jenž vás dobře zná.

Bratr Lorenzo. Požehnej bůh! Pověz mi, příteli,
 jaká to pochodeň zbůhdarma svítí
 tam červům a bezokým lebkám? zdá se,
 že hoří v Kapuletův hrobnici.

Baltazar. Tak jest, velebný otče; je tam pán můj,
 kterého milujete.

Bratr Lorenzo. Kdo to?

Baltazar. Romeo.

Bratr Lorenzo. Jak dlouho již?

Baltazar. Dobrou půl hodiny.

Bratr Lorenzo. Pojď se mnou do hrobnice.

Baltazar. Nesmím. Pán můj

nemyslí jinak, nežli že jsem pryč;
 a smrti strašlivě mi zahrozil,
 budu-li hledět k jeho konání.

Bratr Lorenzo. Posečkej, půjdu sám. – Jdou na mne strachy;
 bojím se zlé nešťastné příhody.

Baltazar. Když jsem tu spal pod stromem tisovým,
 viděl jsem ve snu, že se pán můj s někým
 potýkal, a jej zabil.

Bratr Lorenzo. Romeo! –

Jde dál.

Ach, běda! jaká krev ty kameny
 u vchodu do hrobnice pokálela? –
 Nač leží meče zkrvené, bez pána,
 šeredně v tomto místě pokoje?
 Ach, Romeo! bledý! – A kdo ještě? Paris?
 a v krvi potopen? – Ach! jaká to
 nepřívětivá hodina je vinna
 tím žalným losem! – Slečna sebou hnula.

Julie procítne.

Julie. Ach otče těšiteli! kde je pán můj?

Mohu si vzpomenout, kde býti mám,
 a také jsem tam. – Kde je Romeo?

Hluk venku.

Bratr Lorenzo. Já slyším huk. – Pojď z toho místa nákaz,
 smrti a nepřírozeného spaní.

Moc vyšší, jíž nemůžem vzdorovat,
 zviklala naše úmysly: pojď, pojď.
 Tvůj manžel leží mrtev u tvých prsou;
 též Paris: pojď, zjednáám ti opatření
 v řeholi u nábožných jeptišek.

Nemeškej, neptej se, stráž přichází;
 pojď, dobrá Julie. –

Hluk znova.

Déle nesmím zůstat.

Odejde.

Julie. Jdí, jdi jen, já však odsud nepůjdu, –
 jak? číše pevně v rukou milého?

Jed tedy byl nečasný jeho konec.
 Nevlídník! vypil vše, laskavé krapky
 nezůstavil, bych mohla za ním jít? –

Políbím ústa tvá, dost možná snad,
 že na nich ještě trocha jeđu visí,
 aby mne k smrti posilnil. Tvá ústa

Líbá jej.

jsou teplá!

1. Strážný (venku). Ved' nás, hochu: – Kterou cestou?

Julie. Jak, hlasy? – rychle tedy. – Blahá dýko!

Chopí se Romeovy dýky.

Zde pošva tvá;

Probodne se.

zde rezavěj, ať umru.

Umře.

Vejde stráž a Páže Parisovo.

Páže. Zde jest to; kde hoří ta pochodeň.

1. Strážný. Zem zkrvena; hleďte po hřbitově.

Vy jděte, koho stihnete, buď zatknut.

Někteří odejdou.

Žalostný pohled! hrabě usmrčen; –
 a Julie v krvi, teplá, sotva mrtvá,
 jež dva dni ležela zde pochována. –
 To ať ví princ, – ke Kapuletům běžte, –
 zvolte Monteky, – vy hleďte: –

Jiní odejdou.

vidouce půdu, kde ta žalost leží,
 neznáme pudu, jenž k žalosti vedl,
 až bližší okolnosti vyskoumáme.

Vejdou strážní s Baltazarem.

2. Strážný. Sloužící Romeův jat byl na hřbitově.

1. Strážný. Dobře ho hlídejte, až přijde princ.

Vejde jiný Strážný s Bratrem Lorenzem.

3. Strážný. Zde tento mnich se třese, vzdychá, pláče:
 motyku s rýčem jsme mu odňali,
 jak šel od této strany hřbitova.

1. Strážný. Věc velmi podezřelá; mnicha držte.

Vejde Kníže s komonstvem.

Kníže. Jaké to neštěstí tak časně vstalo,

že naše raní pohodlí nám ruší?

Vejde Kapulet, Hraběnka Kapuletová, a jiní.

Kapulet. Co to má být, jaký to venku křik?

Hraběnka Kapuletová. Lid volá po ulici – Romeo,
 jiní zas – Julie, jiní – Paris; všichni
 se hrnou k naší kryptě s povykem.

Kníže. Jaký to strach, co děsí vaše ucho?

1. Strážný. Mocnáři, hrabě Paris leží zabit;
 a Romeo mrtev; Julie, umrlá
 již před tím, teplá, znova zavražděná.

Kníže. Hleďte, jak zlá vražda povstala.

1. Strážný. Mnich ten, a sluha zabitého Romea,
 měli u sebe nástroje, jimižto
 se hroby mrtvých dají otevřít.

Kapulet. Ach! – Choti! hled' jak dcera krvácí!

Ta dýka zbloudila, – aj! její byt
 je vyprázdněn na hřbetě Monteka, –³¹
 a vězí scestně v prsou dcery mé.

Hraběnka Kapuletová. Ach! tento smrti pohled je jak zvon,
 jenž volá stáří moje do hrobu.

Vejde Montek a jiní.

Kníže. Pojď, Monteku; ty's raně vstal, bys viděl,
 jak ještě raněj kles' tvůj syn a dědic.

Montek. Ach, vládce, choť mi v noci umřela;
 žal nad synovou klatbou usmrtil ji.
 Ký nový bol se strojí na mé stáří?

Kníže. Ohlédni se, a uzříš.

Montek. Ó nezvedený! jaký způsob to
 před vlastním otcem drát se do hrobu?

Kníže. Zapečeť chvíli ústa potupná,
 až vyjasníme co jest pochybného,
 abychom znali původ, kmen i větev;
 pak chci být vůdcem vašich žalostí,

a vést vás třeba k smrti. Zatím sečkej,
a neštěstí trpělivosti podrob. –
Přiveďte podezřelé osoby.

Bratr Lorenzo. První jsem já, k činu však poslední,
a přec, jak čas a místo na mne svědčí,
v největším podezření kruté vraždy;
zde jsem, bych žalobou a vývodem
sám sebe obvinil a odvinil.

Kníže. Vypravuj najednou, co o tom víš.

Bratr Lorenzo. Bez mnoha slov, neb krátký dechu zbytek
by nestačil k rozvláčné pověsti.

Týž mrtvý Romeo byl manžel Juliin;
a ona, mrtvá tam, choť jeho věrná:
já jsem je oddal; tajný den jich svatby
byl Tybaltův den soudný; časná smrt ta
vyhnala z města novo-manžela;
ne pro Tybalta, pro něj Julie lkala.
Vy, útoku žalosti bránice,
zasnoubenou jste chtěli mocí oddat
s hrabětem Parisem: – tu přijde ke mně,
s divokým zrakem žádá, abych radil,
jak by se zbavila nového sňatku,
sic že v mém příbytku se zavraždí.
I dal jsem jí (poučen uměním)
pro spaní nápoj, jehož účín byl
jak jsem si přál, an smrti podobu
v ní spůsobil: pak psal jsem Romeovi,
aby sem přijda z nevlastního hrobu
ji vyvest pomoh' v noci ukrutné,
když síla léku měla přestati.
Dodatel listu mého, bratr Jan,
náhodou zdržen, psaní včera na noc
mně vrátil. Tu jsem sám a sám se vydal,
v určitou k procítnutí hodinu,
abych ji vyved' z krypty rodinné,
ukrýt ji chtěje ve své celi, až bych
zas příhodně moh' k Romeovi poslat:
však když jsem přišel, (několik jen minut,
než procítla) ležel tu statný Paris,
a věrný Romeo, před časem mrtev.
V tom procítne; i prosím, by šla se mnou,
a vůli nebes trpělivě nesla:
povstálý povyk hnal mě ale z krypty,
a ona v zoufání, odejít nechtíc,
(jak zdá se) násilím si ublížila.
To jest co v celku vím; o sňatku známost
má její kojná; stala-li se chyba
mou vinou, padni starý život můj
několik hodin před časem co oběť
krutosti nejpřísnějších zákonů.

Kníže. My víme dávno, že's muž nábožný. –
Kde mešká sluha Romeův? co ten dí?

Baltazar. Smrt Julie pánovi jsem oznámil;
on na to spěchal rychle z Mantovy,
na toto místo, do též hrobnice.
Ten list jsem ráno měl dát jeho otci;
když vcházel do krypty, hrozil mně smrtí,
jestliže nepůjdu, by sám zde zůstal.

Kníže. Dej sem to psaní, ať se podívám. –
Kde jest hraběte panoš, co šel pro stráž? –
Mluv, co dělal tvůj pán na tomto místě?

Páže. On přines' kvítí na hrob nevěsty,
a kázal abych odešel; já poslech':
v tom kdosi se světlem hrob otvírá,
a v krátkce pán můj tasí na něj meč;
na to jsem běžel, abych přived' stráž.

Kníže. To psaní potvrzuje mnicha řeč,
jich lásku, a též smrti událost:
on píše, od nuzného lékárníka

že koupil jed; a s tím že přišel umřít
do krypty, aby ležel vedlé Julie. –
Kde jsou nepřátelé? Kapulet! Montek!
Hle, jaká metla vaše záští tresce,
že nebe láskou radosti vám vraždí;
já, že jsem hněvům vašim odpouštěl,
dva příbuzné jsem ztratil: – trest má každý.³²

Kapulet. Ó, bratře Monteku! podej mi ruku!
totoť jest věčné věno dcery mé;
víc nežádám.

Montek. Víc však ti mohu dát:
z ryzého zlata sochu postavím;
dokud Verony jméno potrvá,
nespatří postavy tak nákladné,
nad onu Julie věrné, upřímné.

Kapulet. Tak oslavím i Romea milého.
Nešťastná oběť hněvu našeho!

Kníže. Jen soumrak míru přineslo nám ráno;
pro žalost slunce zraky svoje skrývá.
O smutných věcech budiž rokováno;
některým trest, a jiným milost kývá:
svět nezná pověsti tak truchlivé,
nad onu Romea a Julie.

Odejdou.